

Deneme

EY KÜSKÜN AŞK

Bekir Dincer

EY KÜSKÜN AŞK

Bekir Biçer

Bekir Biçer

1973 yılında Yozgat'ta doğdu. Yozgat'ta başladığı ortaöğrenim hayatını Kırıkkale'de tamamladı. Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Edebiyat Bölümü'nden mezun. 1996 yılında başladığı meslek hayatına özel bir eğitim kurumunda devam ediyor.

Yerel radyo ve televizyonlarda kültür/edebiyat programları yaptı. Yerel gazetelerde köşe yazıları yazdı. Yeni Ufuklar ve Sergi edebiyat dergilerinin yayın kadrosunda yer aldı. Sızıntı, Yağmur, Yitik Düşler, Tasfiye, Kuşluk Vakti, dergilerinde; şiir ve yazıları yayımlandı. Evli ve üç çocuk babası.

Yayınlanmış eserleri

Memleket Şiirleri Antolojisi

Susuşunda Müjdelers Saklı (şiir)

EY KÜSKÜN AŞK

Bekir Biçer

Ey Küskün Aşk

Copyright © Sütun Yayınları, 2008

*Bu eserin tüm yayın hakları Işık Yayıncılık Tic. A.Ş.'ye aittir.
Eserde yer alan metin ve resimlerin Işık Yayıncılık Tic. A.Ş.'nin önceden
yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt
sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.*

Editör

Kalender YILDIZ

Görsel Yönetmen

Engin ÇİFTÇİ

Kapak

İhsan DEMİRHAN

Sayfa Düzeni

Hüseyin KASIMOĞLU

ISBN

978-975-9089-64-1

Yayın Numarası

58

Basım Yeri ve Yılı

Seda Ozalit Kısıklı Cd. No: 49

Altunizade/İSTANBUL

Tel: (0216) 651 13 73

Kasım 2008

Genel Dağıtım

Gökkuşuğu Pazarlama ve Dağıtım

Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi

Mahmutbey/İSTANBUL

Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Sütun Yayınları

Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5

34676 Üsküdar/İSTANBUL

Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20

www.sutun yayinlari.com

İçindekiler

- 9 Önsöz
- 13 Kar yağıyor ve sen uzaklardasın
- 17 Göğsümde somun sıcaklığı
- 21 Gül vurgunu
- 25 Uzağında yaşamayı hâlâ öğrenemedim
- 29 Ustanın elleri
- 33 Yağmurcun
- 37 Aşk sensin ey sevgili
- 43 Kötü adamlara dair
- 47 Gurbetteki yiğide
- 51 Kartpostal
- 57 Aşkın gül nefesi
- 61 Ey küskün aşk
- 65 Çiçeklerin sözcükleri
- 71 Yaralarımızı bir kere daha kanatalım
- 75 Yeniden çocuk olmak
- 79 Kalbi şehirlere bölünen adamlar
- 83 Vatan Yahut Mekke/Medine
- 87 Bir mağara özlemi
- 91 Hayatı aşkla yaşamak
- 97 Sokak ortasında kalbiyle kavga etmek
- 101 Yoksulluğunun farkında olma(ma)k

aşka ve insana...

Kim o, deme boşuna...
Benim, ben.
Öyle bir ben ki gelen kapına;
Baştan-başa sen.

Özdemir Asaf

Önsöz

İnsanoğlu bu dünyaya düştüğü andan itibaren içinde bir arayışın varlığını hissederek. Şuursuzca bile olsa bir şeylere dokunur; eşyayı kavramaya, varlığı anlamaya, anlamlandırılmaya ve tanıyıp çözümlenmeye girişir.

Türü ne olursa olsun, illaki yazı da bu arama yollarından birisidir. Onu diğer arayışlardan farklı kılan şey, arama serüvenini insanın kendi ruh coğrafyasında yapması ve izlenimlerini (ayak izlerini) kelime kalıplarına dökerek şerh (görünür) etmesidir.

Epiktetos'un gündüz vakti, elinde fenerle sokaklarda dolması bir arayış numunesidir. Yazı adamı da hayata anlamlar arama telâşıyla kıvrır durur. Bu uğurda beynini yırtar, kalbini kanatır çünkü onun derin ısırapları büyük bir açlık içerisindedir ve bu açlığı ancak arayışın meyveleri giderebilir. Sonsuzluk özlemine ancak 'hayatın kalbine' muvakkat bir huzur bırakabilecek manalar dindirebilir.

Bir kelebeğin akşam alacasında bir yaprağa konması, bir yağmur damlasının küçük bir su birikintisinin içine düşmesi, ılıkça esen rüzgârın ipeksi bir saç dalgalandırması, bir ağacın çiçek açması, bir kedinin uykusu, yazı adamının dikkatini çeker ve onun gönül kapılarında aslı kilidi kırabilir.

Yazı adamının, aslında bütün insanlık adına kendi için coğrafyasında yaptığı seyahatte, elindeki yegâne malzeme ise kelimelerdir. Yazı adamı bir ustaya dönüşür orada; kelimeleri yontarak, cilâlayarak şekillere sokar ve yan yana dizerek onları.

Her yazı ustası ruh ve karakterine göre şekil verir cümlelere ve bu şekil onun üslûbu olur.

Sözlerin içinde sultanım, diyen yazı ustası Salâh Birsel, yazmanın sınırlarını taşıyabildiği kadar ileri taşıyarak şöyle der:

“Ne güzel!
Ölümün soluğunu duymak.
Ve yazmak yazmak...
Kalbinizin durduğu anda bile yazmak.
Hiç değilse 2-3 dakika yazmak.”

“Ölü Ozanlar Derneği” filminde edebiyat öğretmeni Bay Keating, öğrencilerinin düşünce çeperini yırtmak için onlara “Biz hoş olduğu için şiir okuyup yazmıyoruz, insan ırkına mensup olduğumuz için okuyup yazıyoruz.” diye haykırır. Belki de asıl durulması gereken yer burası. İnsan doğduğumuz için, insan kalmak hatta insanca ölmek için okuyup yazabilmek...

Her yazı bir niyetten doğar. Bir niyet yazıyı çiçeklendirir. Ve yazı kaderin kendine çizdiği yolda gelişir. Yazar neye niyet ederse etsin, neticede yazı kendini dayatır kaleme. Aslında yazar mı yazıyı yazar yoksa yazı mı yazarı yazar, tartışmalıdır. Doğmak yazının kaderiyse ona kim engel olabilir ki!

İnsanın bir kitapta aradığı şeyler, bir yazarın kendinde aradığı şeylerle aynıdır. Hepimizin içinde hakikate tuttuğumuz ve gördüklerinden paramparça olmuş kırık bir ayna var. O aynanın parçalarının her biri bize, ayrı hakikatlerden minik görüntüler sunar. Neticede okur ve yazar, kendisinin de içinde yer aldığı hayatı tanımak ister. Yazan adam keşfeder ve bulduklarını okura da gösterir.

Mutlak Hakikat'in sahilinde dolaşan yazar, hiçbir zaman söylenebilecek en son sözü, en iyi biçimde söyledim, diyemez.

Bilakis vücuda getirdiği her eserin eksik yanlarını bilir. Beyanı hakikatin ince bir ışığıdır ve bu sebeple ebedî bir doyum nasip olmaz yazara. İçindeki derin boşlukta yeniden sesler yankılanır, aslında bu yankılar yeni bir çağrıdır. İnsanı sınımsız saran bu mavi atlasın altında, yan yana dizilmeyi bekleyen daha çok kelime var.

Bir yazıda en fazla yazarın kendisi vardır. Ve yazar, kendisini yazıyla örter. Sonra da okur denen kâşifi elinden tutar, kendisinde gezdirir. Ona içini açar, ufkunun sınırlarını dolaştırır, ruh evreninde yankılanan sesleri dinletir; acılarına, özlemlerine ve trajedilerine komşu eder.

Yazı bir görüntü ise elinizdeki kitap; müphem arayışında içime tuttuğum kırık aynanın bir parçasının gösterdiğinden, kalbimin taşkınlığında zihnime yürüyen izlerin kalemde süzülerek varlığa ulaşmasından başka bir şey değildir.

Ey Küskün Aşk'ın yankısına duyarsız kalmayan, desteğini hep yanı başımda hazır bulduğum **Şişman Balerin'e** sonsuz şükranlarımı sunarım.

Bekir BİÇER

Kar yağıyor ve sen uzaklardasın

Bu sabah geldi kar...

Erkenden yağmaya başladı.

Bizleri şaşkınlığa düşürmemek için gece yağmadı.

Bereket vakti sayılan kuşlukta atışturmaya başladı.

Perdeyi açıp kendini sevinçle seyredenleri görünce de çoştu. Gökten başımıza saçılan milyonlarca çiçek gibi indi. Beyaz bir yorgan olup her tarafı sardı.

Toprak ve içindekiler, üstüne kardan örtüsünü çekerek umarsız bir uykuya çekilecek. Sımsıcak kesilecek toprak ananın sinesi ve baharın gelişine sevinip yemyeşil kesilecek her taraf.

Kar yağıyor.

Aralıksız yağıyor.

Gönül huzuruyla dinlenen, hafif tonlu şarkılar gibi iniyorlar yer üstüne.

Gerçekten bu beyaz pamukların gökten yere aheste inişi çok cazip. Bir sır var bu süzülüşte. Dinleyeni hayran bırakan bir büyü ile iniyor ve içimizi şenlendiriyorlar.

Yahya Kemal Beyatlı da kar tutkunlarından. Bin dokuz yüz yirmi yedide Varşova'da Kar Mûsikileri şiirini yazdı. Eğer kar yağarken bir şeyler mırıldanmak lazımsa, o ya dua olmalıdır ya da şiir:

“Bin yıldan uzun bir gecenin bestesidir bu.

Bin yıl sürecek zannedilen kar sesidir bu.”

Kar yağıyor.

Sesini duyuyorum.

Bebek nefesi gibi taravetli, bebek nefesi gibi kokulu ve yumuşacık.

Okuldan evlerine koşan çocukların heyecanına benziyor. Birbirleriyle konuşarak, gülüşerek kıvrım kıvrım dönerek geliyorlar.

Pencereden kendimi alamıyorum.

Gökten milyarlarca tane bırakılmış ve şarkılar söyleyerek toprağı öpecekler.

İlk düşenler toprağın üstünde ölecek. Ölecek mi? En şanssız kar taneleri toprağı ilkin öpenler olacak çünkü onlar, eriyerek başka bir manaya erecekler. Onların ardından düşenler zeminde beyazlık oluşturacaklar. Hayır, yanılıyorum belki de en fedakâr kar taneleri yerle en başta buluşanlar olacaktır.

Öncü görevi üstlendikleri için ilk kar tanelerini takdir hisleriyle karşılıyorum.

Cenap Şahabettin'in o enfes kar şiirini hatırlıyorum. "Elhân-ı Şîta" orada kar için yapılan naif hitabı kalbime taşıyorum.

"Ey yere inerken düşüp ölen kelebek" diyor.

Kaderin -bazen- aşınası olduğumuz garip bir cilvesi daha tecelli edecekti. Edebiyatımıza eşsiz bir kar şiiri armağan eden Cenap Şahabettin'i, kar taneleri ebedî yolculuğuna çıkarken de yalnız bırakmayacaktı. Bir kış ayında yeryüzü, renklerin en temizini giyinmişken 12 Şubat günü dünya hayatına son nefesini bırakıp gitti.

Kar yağın yağıyor.

Ben daha çok yağmasını her yanı kapatmasını istiyorum.

Sokaklar, caddeler, bulvarlar, evlerin çatıları, ovalar ve dağlar... Her taraf, beyaz elbise ile dikilsin karşıma, en temiz hâllerleriyle göreyim arzu ediyorum.

Yeryüzündeki lekeler ve bütün kirler, karın beyazlığı ile

kapansın. Bir katilin siyah yüreğine yağsın, bir masumun yaralarına yağsın, ayrıkları örtmek için yağsın, hastalara şifa olarak yağsın, âşıklar ve aşklar için yağsın...

Yarası sarılan bir hasta gibi huzurla gözlerini kapatsın, uykuya dalsın tabiat.

Kar örtmek değil midir? Allah'ın bir ismi de Settar değil midir? Kar tanelerini indiren Rab, insana hangi mesajı veriyor?

İnsanlar bu manzaradan ibret alsa kimileyin yanlışlıkla kimileyin hırsla kötü renkler bulaştırdığımız resim kâğıdımıza, kalınca bir beyaz çeksek. Karla birlikte içimiz de beyazla dolup taşsa her yanı beyaz alıp götürse!

Kar yağıyor, aralıksız yağıyor.

Bu kar tutacak besbelli.

Avuçladığımda sımsıcak, sıkıtığımda kıtır kıtır...

Ahdim var kışı yaşamaya. Hele de kar yağarken yürümek ya da kuşlardan, kedilerden evvel iz bırakmak. Bayat bir kar da yürümek ancak soğuk bir yemek gibidir, tadı kaçmış olur.

Kar tarlasına basmaya kıyamıyorum. Pamuk şekeri gibi şirinler. Neden bir parça yemeyeyim, diye soruyorum kendime. Çocukluğumda avuç avuç yediğim karları hatırlıyorum. Bir şeyi varlığımıza katmak onu sevdiğimize işaretse, bu kar yenilmez de ne yapılır?

Yürüyorum...

Minik bir sokak köpeği kendini karın üstüne atıyor. Yanından geçiyorum, kar yağmaya devam ediyor. Yürüdükçe içim derinleşiyor. Mutluluk bu işte. Mutluluk dediğimiz şey, ayrıntılardan haz çıkarma becerisinden başka nedir? Evlerinin barklarının, makam ve mansıplarının esiri olup dışarıda dolaşamayanlara, bu mini yolculuktan kendilerini mahrum bırakanlara acıyorum. Ayaklarının dibine kadar düşen mutluluğu boşuna çok uzaklarda arıyorlar.

Elimin üstüne tüneyen bir kar tanesini incelemek istiyorum. Fakat fırsat kalmadan eriyip gidiyor.

Amerikalı araştirmacı Wilson A. Bentley, bin sekiz yüz seksen beşte bir çiftliğe kapanıyor. Merdivenini kuruyor. Yere inen kar tanelerinin fotoğrafını çekiyor. Elli senede, tam beş bin fotoğraf çekiyor. Fotoğrafları, yan yana dizdiğinde hayretler içinde kalıyor. Çünkü hiçbir kar tanesi diğerine benzemiyor. Hiçbir tane rastgele değil, hepsinin geometrik yapıları farklı; altılı, sekizli köşeleri var ve bir ustanın elinden çıkmış gibi sanatla işlenmiş.

Kar tanelerine bakarken ince bir hisle yaklaşıyorum.

Kar fasılasız yağıyor. Balkonlarımız, saksılarımız şahane eserlerle doluyor.

Bütün şehri beyaza boyuyor...

Ve uzakta, çok uzakta birisini hatırlıyorum.

Gözlerime yaş yürüyor.

Kelimeler kesik kesik çıkıyor boğazımdan...

Ona uzun uzun dualar ediyorum.

Kimseler duymadan sesleniyorum,

“Kar yağıyor ve sen uzaklardasın...”

Kar ayrılık oluyor birden, hasret oluyor, gurbet oluyor...

Kıtalar ötesine uzanan yakıcı bir özleme dönüşüyor.

“Kar ne dağa ne ovaya ne denize

Kar bize yağıyor ceylânım bize”

Yürümek, sana kadar, dizlerinin dibine kadar yürümek istiyorum. Başımda bir yığın beyaz kelebek, ben onların arasından kayboluncaya dek yürüyeyim. Düşüp kalkarak, yorgun argın, avuçlarını dizlerini kanatmış bir firari gibi kapını çalayım. Kapını çalıp hâlimi gözlerine arz edeyim. Bakışların yüzüme titrek bir alev gibi dokunduğunda, bana şefkatle acıyan gözlerinde tükeneyim. Işığınla beyazlaştırdığın bir gecede, ay ile yüzün yan yana gelince fersiz bir kar tanesi olup sonsuzluğa ereyim.

Göğsümde somun sıcaklığı

“Zaman insanoğlunun en büyük trajedisidir.”

Goethe

Bir yaz sabahı... Sıla hasretini dindirmek üzere memleketteyim. Sabahtan usul usul kucaklarken toprağı güneş, mahalledeki camilerin minarelerinden salâ sesleri yankılanmaya başladı. Yoksa cuma gününde miyiz, diyesim geldi ama cuma namazını önceki gün kılmıştık. Öyleyse bir kul Hakk'ın rahmetine kavuşmuştu. Salâ, duru bir tevekkül esintisi getiriyordu...

İmam, “Bakkal Veysel bu sabah vefat etmiştir, Mevlâ rahmet eyleye.” diye vefat eden kişinin künyesini ilân etti.

“İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râci'ün.” O'ndan geldik ve dö-nüş O'nadır, şüphe yok. Son görevimi yapmak üzere camiye gittim. Musallâ taşında, tabutunun içindeydi. “Er kişi niyeti-ne” cenaze namazını kıldık. İmamın “Merhûmu nasıl bilirsiniz?” suâline, adet-i mucibince “iyi bilirdik” dedi herkes. Bir parantezi orada kapatıverdik. Onlarca mahalle mensubunun kısa donla dolaştığı günlerden, gençliğe geçişine tanıklık eden bir ‘bilirkişi’ göçmüştü aramızdan.

Gidişiyse, sadece ihtiyar bir bedeni götürmüyordu; çocukluğumun olanca çağrışımlarını da alıp gidiyordu. Kim bilir kaç sabah, erkenden gidip göğsüme yığarak eve getirdiğim somunların sıcaklığının da aniden kaybolduğunu hissettim. Misket oynadığımız, bisikletle gezdiğimiz günleri, koltuğunun altındaki kitaplarını emanet edip okuldan kaçan bir tıfıl çocu-

ğu, incir çekirdeği meselelerden çıkan kavgaların aracısını...

Mahallede herkesin tanımak ve sevmek zorunda olduğu adamları bakkallar... Memurların kendilerini "aybaşına" kadar idare etmesi için iyi geçinmek zorunda oldukları, ev hanımlarının ihtiyaçlarını marul gibi yaprakları kırışmış defterine işlettikleri "bir hâlden anlayan adamı" ve yalnızca ülkeme mahsus bir yüz ifadesi ile gece yatağından kaldırılıp alışveriş edilebilen bakkallarımız... Onlar, miadını dolduran bir yaprak gibi tek çift dökülerek sessizce azalıp gittiler hayatımızdan...

Onlardan geriye ne kaldı, dersiniz? Hayatımızdan çekilip giderlerken pek çoğu; damı çökmüş, pencereleri ve kapısı kırık, kuytularından ufunetli kokular yayılan, neşesini kaybetmiş birer virane kulübe yığını bıraktı. Ahir ömürlerinde; gölge yerlere çömelen, duvarlara tutunarak ayakta durmaya çalışan, sırtı gibi kambur bastonuna dayanarak adım atabilen, yüzleri çizgili, elmacık kemiklerinin ardında kaybolan iki hüznü gözünden çaresizlik okunan, mazide kalan mutlu ve şen günlere mersiyeler dizen, çağın acımasızlığından hincını çıkarmak arzusundayken kalbi tekleyen ihtiyarlar kaldı.

Yeşilçam'ın bakkallara ettiği kötülüğü kim hesap edebilir ki? Türk filmlerinde Kemal Sunal ve Ali Şen, bakkalları yerin dibine batırdılar. Bakkalların mahallelinin gönlündeki yerlerini acımasızca yağmaladılar. Bu günün deyişi ile karizmalarını çizdiler. Terazinin ayarı ile oynayarak eksik mal tartan, alışveriş yapanlara para üstü vermeyen, kazıkçı, namusa tasallut eden, bozuk ürün satan, karaborsacı, gözleri fıldır fıldır tipler çizdiler. Sonra, defterini, derli toplu tutmayan, yazılarını eciş bücüş yazan öğrencilere, öğretmenleri hep o sözü söylediler: "Bu ne biçim defter, bakkal defteri gibi." Yeni neslin gözünde, bakkallar küçük düşürülüyordu. Ama kimse bunun farkında değildi.

Seksenli yılları devirip doksana merdiven dayadığımızda onlar da, "Hayatın tadı tuzu kalmadı artık!" yazıklanmasını seslendirmeye başlamışlardı. Kendileriyle rekabet etmek

zorunda kaldıkları dev alışveriş merkezleri, süper marketler, hipermarketler, ucuz satış mağazaları mantar gibi çoğalıyordu. Arkasında güçlü sermayeler, şık, takım elbiseli, gözlüklü, ciddi suratlı adamlar vardı. Bakkal zümresinin senelerce onaramadıkları kulübelerine inat, süper satışçıların adamları, birkaç gün içinde koca koca tüketim mabetlerini dikiyor, o dev yapının içinde çarşının kaç sokağını dolaşıp da bulunamayacak nice ihtiyaçları rahatlıkla tedarik edebiliyordu insanlar. Bir market yalnızca “bak-kal”ları değil, tüm kentin esnafını etkiliyordu. Donkişot değillerdi ki yel değirmenleriyle savaşsınlar. Bu yargıyı dillendirmek bile içimi sızlatıyor ama elden ne gelir! Bakkallar, tarihin nostalji koleksiyonundaki yerlerini çoktan aldı.

Gerçi bakkallar da vaktinde çerçilere az çektirmediler.

Gelin gibi cicili bicili atların at arabalarına koşulduğu, üstü tenteneli, brandası çiçeklerle süslenmiş, en azından çiçek figürleriyle renklendirilen brandalarla kaplanan at arabalarının, köyleri ve mahalleleri dolaşarak uğradıkları yerleri mesrur ettikleri henüz unutulmuş olamaz. Demir bir çembere sarılı incecik tekerleklerin, çingirak sesleriyle yollara notalar bırakarak gidişleri... Meşe ağaçlarından yapılan ve ‘gıç gıç’ sesler çıkaran tekerleklerin, çerçilerin başlıca alâmet-i farikaları olduğu unutulmuş olamaz! Çocukluğumda çerçi beklerken gözüm köyün karşısındaki tepede kalırdı. Çerçiler hep o tepeden çıkıp gelirlerdi. Çerçinin eşeğini her kim görse ilkin ve her zaman çocuklara haber verirdi. Çerçinin gelişine en çok çocuklar ve kadınlar sevinirdi.

Belli ki çerçiler, bize göçebe hayatından yadigâr bir hatıraydı. Zamane, nisvana terk etmiş olsa bile mazi, onların bozuk şose yollardan geçerek, yokluğu damarlarına değin hissedilen oba ve dağ köylülerinin ve hatta erkeklerinin hoşnutluklarını kayıtlarına düşürmüştür...

Yerleşik düzenin ilk kurumlarından olan bakkallar çerçi-

lerin başını yedi. Çerçiler önce şehir dışına, taşraya kaçarak ömürlerini uzatmaya çalıştılar. Ne var ki, değişim bir kasırga gibi geliyordu. Köylere, mezralara yollar açılmış, atlarla, eşeklerle yapılan işkenceli yolculuklar yerini motorlu taşıtlara bırakmıştı. Bir vakitler yolları gözlenen çerçilerin yüzüne bakılmaz olmuştu. Köylerden şehirlere minibüsler, otobüsler işleme başlamıştı. İhtiyaçlar şehirden temin ediliyordu. Haya-tın o acımasız gerçeği çerçilerin de yüzüne çarpıyordu: “Vefa, İstanbul’da bir semtin adıymış meğer!”

Ahir ömürlerinde büsbütün garipleştiler. İsimlerini değiştirip “market” yazdırdılar. Sattıkları ürünlerin çeşitlerini artırdılar. “Bakkalım” adı altında dev marketlerin kanatları altına tüneyenler oldu. Hiçbiri yetmedi. Oysa bu girişim bile süper marketlerin egemenliğini kabul etmek, kendi devirlerinin kapandığını ilân manasına geliyordu. Ömürlerini uzatmak için muhtelif isimlerle dernek kurdular. Hükümetlere baskı yaparak marketleri şehir dışına sürdürme istekleri de tutmadı.

Ölen bizim Veysel Amca mıydı, yoksa kapanan bir devir miydi?

El’an, yetişmekte olan çocukların bir bakkal amcaları bile yok. Bir çarşı ekmeğinin sıcaklığını bağırılarında duymadan büyüyecekler. Kitaplardan okuyacaklar bakkal defterlerinin varlığını. Belki bir deyim olarak sözlüklerden bulacaklar “bakkal defteri gibi” benzetmesini. Duvarına astığı tabloda, veresiye satanın hâli içler acısı iken veresiye defterine boyuna ‘alacak’ yazdıklarını... Yapma gülümsemelerin keşfedilmediği günlerde, ciddi duruşlarıyla güven duygusunu ima eden yüzlerini kimseler anlatamayacak. “Müşterinin bakkaldan memnuniyeti” yerine “bakkalın müşteriden memnuniyeti” esasının uygulandığı demlerin samimiyetini ve sıcaklığını hiçbir kitap yazmayacak belki de.

Ben de herkes gibi göğsümü yakan somunların sıcaklığına daha uzun zaman yanacağım...

Gül vurgunu

“Bir gül kadar hangi okyanus derin olabilir?”

Beşir Ayvazoğlu

Ne ile izâh etmeliyiz ‘gül’e düşkünlüğümüzü? Ciltler dolusu anlam katmanlarını naif bir varlıkla aşmaya çalışmamız, kısacık ömürlü, kırılğan bir çiçeğe kalbimizdeki karmakarışık duyguları yüklemek... Gülün ipince bedeni o denli güçlü ki, bizlerin taşımakta acze düştüğü acıları, özlemleri, hasretleri yüksünmüyor. Her çağda her coğrafyada her kişinin her topluluğun derdini ruhuna dolduruyor.

Hep gül öyküleri dinledik; gül öyküleri anlattık nesilden nesile... Gülden terazi yapıp gülü, gül ile tarttık. Bir al şâle bürünüp yürüyen gülendâmin ardınca süründük. Giyindiği mana esvabıyla çağların aşındıramadığı bir mazmun olan gül ‘aşk yürüyüşleri’nin adı olarak da ölümsüzlüğe ermiştir. Evrenin sınırsız boşluğunda dönüp duran dünyanın; kadimden bu yana bütün devirlerinden, muhtelif milletlerinden ve vefakâr topraklarından Sonsuz’a uzatılan bir senadır gül. Zamanın şeffaf surlarını aşarak ‘anlatılamayanı’ taşıyan gül, insana ait yükleri yüklenerek ezel ve ebed arasındaki yolculuğunda ona hemdert olmaktadır.

Yahya Kemal, gülü bir buhur gibi ruhumuza doldurmak ister:

“Hafızın kabri olan bahçede bir gül varmış
Yeniden her gün açarmış kanayan rengiyle
Gece bülbül ağaran vakte kadar ağlarmış
Eski Şîraz’ı hayâl ettiren âhengiyle”

Bizim gülümüz ve “Gül” diye sevdiğimiz ve aslında belki de güle muhabbetin kaynağı olan Gül’dür. O’nun gibi gül bir defa açtı. Bir daha açmayacak. Su Kasidesi’nde Fuzulî; bahçıvanın şahsında O’ndan sonra gelecek insanların hepsinin suratına o acı gerçeği haykırır:

“Suya versin bağban gülzârı zahmet çekmesün
Bir gül açılmaz yüzün tek verse bin gülzâre su”

Bütün şiirler ona yazıldı. Sûzişi türküler hep ona yakıldı. Şarkılar onu çağırıyor yüz yıllar boyu ama bazen farkında olduk bunun; bazen şuursuzca ne aradığımızı bilmeden bir sevgili arayışına düştük. İnsan ezeli kopuşun yakıcılığını hâlâ ruhunda, damarlarındaki kanda duyuyor; belki bu yüzden ruhunu ana parçaya bağlayacak bir damar arayışına düşüyor, yüreğindeki yangının harını alacak aşk neşideleri söyleyediyor.

Gül’e muhabbeti vardır Habibin! Muhabbet duyulana muhabbet duyarak, huzura erme çırpınışındayız âlemde. Ve ‘gül’ün bizi Baki olana bağlayan bir sır taşıdığına inanırız. Aslında her sevilende ‘sevgilinin’ izlerini ararız. Sezai Karakoç, içimizdeki eskimeyen sevilene duyduğumuz özleme ayna tutar şu mısralarıyla:

“Suna dedimse sen Leyla dedimse sensin
Seni saklamak için görüntülerinden faydalandım
Solome’nin Belkis’in
Boşunaydı saklamaya çalışmam
Öylesine aşikârsın bellisin”

Soğuk kış gecelerinde duvarlar arasında titrerken diriltici nevbaharlar bekledik bir gül hasretiyle. Kapımız her çalındığında ondan bir selam alma heyecanını yaşadık. Yaptığımız bahar çağrılarını da güle idi. Bahar da gülün müjdesini sırtında taşıyan sadık bir yâren değil mi? Ve hâlâ her bahar havası çalındığında Gül'ün ayak sesleri işitilir, fasl-ı gül bir sepet dolusu gül boşaltır kucağımıza sanki:

“Bahar dediğin de ne?
Bulutun içinde kaybolan kuş
Cihetsiz serçe sesleri duman ve buğu
Atardamarda bir kitap
Aşk uğruna yaralanmış bir karaca dalının kucağımıza yıkılışı: Gül”

Sevgilileri güle saklamak, sevdiğini güle sararak sunmak neden vazgeçilmezdir? Söylemenin ve susmanın karar noktasında, 'gül imgesini' hem susmak hem söylemek şeklinde bir ikircikli tutumun varlığına delil mi saymalıyız?

“Gül Şiiri” yazan, Gül'e şiirler yazan şair...

Ey Şair, neden bir yandan gülü açık edip herkesi davet ederken, diğer yandan kıskançlık eder herkesten saklarsın. Hem anlaşılmak için feryat edersen hem ketum kalabilmek için sükût... Yoksa aşkın çekiciliği hem açık hem gizli kâh yakın kâh uzak oluşunda mı? Gül'ü yani sevgiliyi alenileştirmekten çekinmenin onu bir buzlu camın ardında tutmanın zamanı dolmadı mı daha?

Ey şair; sanatçı Yunusça 'gül vurgunu' olmalıdır. Aşkını herkese dupduru haykırabilmelidir:

“Sordum sarıçiçeğe: Gül sizin neniz olur?”

Çiçek eydür derviş baba: Gül Muhammed teridir.”

Uzağında yaşamayı hâlâ öğrenemedim

“Yâr yâr,
Seni kara saplı bir bıçak gibi sineme sapladılar.”

Bedri Rahmi Eyüboğlu

A nne, güle düşen yağmur damlası... Gülde neşeye dönüşen koku... Dağ başlarında dupduru sükût... Çöl kumları arasından esen ılık rüzgâr... Yaban ellerde dost... Yakıcı kır sıcağında karşılaşılan kaynak suyu... Karanlık gecelerde ay ışığı... Bir esirin evine dönmesi...

Yanlış anlama ne olur, sadece anneler günü değil hatırladığım seni. Sen içimde öyle bir boşluksun ki... Sensiz zamanlarım, içimde kapanmayan bir kuyu gibi yokluğunu hatırlatıyor her gün sensizliğimin içine yuvarlanıyorum. Nelerle oyalasam, doldurmaya çırpınsam gönlümü, bıraktığın boşluğunu doldurmuyor hiçbir şey... Yetmiyor anne...

Ah anne, senden uzakta gairesiz yaşadığımı düşünüyorsun. Belki de her sabah aynaya bakıp gülümsediğimi, mutluktan çıldırdığımı, yastığıma başımı koyar koymaz uykuya daldığımı, seni ancak ayda yılda bir hatırladığımı düşünüyorsun belki... Ne mümkün anne, ah ne mümkün! Böyle olduğumu düşünmek seni mutlu ediyor biliyorum. Çünkü evladının saadeti hangi anneyi sevindirmez? Ama sana, kokuna, acına, emeğine, şefkatine ölesiye ihtiyacı olan aciz bir varlığım; bil-

melisin ki sana kavuşmak, dizlerine başımı koymak, ellerini başımda hissetmek derdiyle darmadağın...

Ah anne, senden ayrı yaşamak ne kadar hazin böyle! Bu ıslak saçlarıma kim dokunacak, bu yaralı ayaklarıma kimler acıyacak, yıkılınca kim elimden tutup kaldıracak... Diken olup ruhuma batan dertleri kim çekip çıkaracak? Bu bölünmüşlüğümle, beynime hüküm giydiren bu acizliğimle, kime ve nereye gidebilirim? Senden başka kim inanır hâlâ kendine bile yetemeyen masum bir çocuk olduğuma! Sahi anne, annelerin gözünde çocukları neden hiç büyümmez?

Henüz tanıımıyorken sensizliği, tatmamışken yokluğunu, yaşayabileceğimi sanıyordum. Oysa zaman bana en ağır biçimde öğretti ki yanılmışım. Koskoca bir uçurum sensizlik, kocaman bir yanılığımış meğer... Senden gayri kimseler karşılıksız sevmiyor, zorda kalınca attığımız yalanlara inanmıyor, inanır mısın fani dünyada, 'affetmek' sözcüğünü senden başka kimseler öğrenememiş... İnan ki biricğim, uzağında yaşamayı hâlâ öğrenemedim.

Anne, dün gece kalktım ve anneler üzerine bulabildiğim bütün şiirleri okudum. Okudukça kalbimin yumuşadığını, inceldiğini hissettim. Sanki içimde yükseldikçe büyüyen bulutlar oluştu, biriktirdiği yağmur tanelerini benim gözlerimden bıraktı. Ağladım.

Bana seni sevdiiren, hasretini çekilmez kılan, sevme ve sevilme ihtiyacı veren, senin içine de şefkat ve sevme duygusunu yerleştiren yaratıcıya ne kadar şükran borçluyuz? Allah bile ayaklarının altına cenneti koymuşken ben nasıl yetişirim ayaklarına. Kimselere sezdirmeden koynumda kokunu taşıyorum. Umudum o ki, ruhuma sinen bu has koku ıtır gibi sarılıp affını yüzüme duvak yapar, öylece çıkarım huzuruna.

Ah anne, bu diri ayrılığın ruhumu kanatmasına daha kaç vakit 'Ya Sabır!' deyip katlanabileceğimi hesap edemiyorum? Daha kaç vakit dizlerine bu ağırlı başımı koyarak sıkıntıları-

mı bırakacağım günlerin hasretiyle saatler tüketeceğim? Daha kaç vakit; bir 'cennet güzeli' olacağın zamanların düşleri serinletirken içimi, hayatta yalnız kalmak korkusuyla içimin titremelerini dindirebileceğimi kestirememeye çaresizliği ile kıvranaacağım?

Ustanın elleri

“İnsan, neye inanırsa odur.”

Anton Çehov

Dünya biraz da ölçme-biçme-değerlendirme yeridir. Her şeyi kendimizce bir şeyle kıyaslar, tartar ve anlamlandırırız. Yazıcıdan bir çıktı alacağımız zaman önce düşünürüz, bu yazı bir kâğıdı feda etmeye değer mi? Okumak için almak istediğim kitap vereceğim paraya değer mi?

Birçok şey değerini bizim bakışımızla kazanır ve değer verdiğimiz, bizim kadar değerlidir. Her şey insanın gönlünde başlar. Cemil Meriç sevgilisine yazdığı mektupta “Kitapları dolduran senin gönlün!” demişti. Kendimizi hep başka birilerinde görürüz. Bizim denetimimizde olan hayat değil aslında bizi yoran, onun içimizdeki görüntüleri kanatıyor ruhumuzu.

Ünlü bir ressam: “Beni annemin bir öpücüğü ressam yaptı.” demişti bir söyleşide. Etrafımızda bir sözümüzle sanatçı, ressam, mühendis, tiyatrocü olmayı bekleyen bir yığın insan var ve bizler ‘bir sözü’ esirgiyoruz onlardan.

Birçok hayata dokunuyoruz her gün... Birçok hayatın ortağı ve tanığı oluyoruz. Yıpranmış, yorgun düşmüş, umudunu kaybetmiş, yaralanmış birçok insanın hayatıyla kesişiyor hayatımız ve pek çoğumuz bir sözümüzle onların kararını içlerine bir çerağ tutuşturmayı denemiyoruz bile.

Bir mezatta satılan kemanın öyküsünü okuduğumda öğretmenleri düşündüm en çok. Beni öğretmenimin bir sözü ressam yaptı, diyen binlerce hikâye duymalı değil miydik, diye

düşünmekten kendimi alamadım.

Mezâtçı, diye başlıyordu öykü, hırpalanmış ve çizilmiş olan eski keman için harcayacağı zamana pek değmeyeceğini düşünüyor; yine de onu izleyenlere gösterirken gülümsüyordu.

“Bu ne kadar eder, arkadaşlar? Açık artırmayı kim başlatacak?” diye bağırdı.

Arka taraflardan tonunda heyecan olmayan bir ses: “Bir dolar, bir dolar” ardından “iki dolar.”

“Kim üçe çıkaracak? Yok mu artıran? Evet, üç dolar, üç dolar, üç dolara satıyorum...”

Tam keman elden çıkarılacağı sırada ilginç bir olay yaşanır.

En arka sıralardan kır saçlı bir adam gelir, eski kemana eline alır, üzerindeki tozları siler gevşek yayları akort eder ve kusursuz hoşlukta bir melodi çalar.

Müzik sona erdiğinde ve mezâtçı alçak bir sesle:

“Keman için ne kadar veriyorsunuz?” der.

Sonra eski püskü kemana coşkuyla havaya kaldırır.

“Bin dolar!” “Peki, kim iki bin diyecek?” “İki bin!”

“Evet, üç bin! Satıyorum, satıyorum, sattım!”

İnsanlar bu satışı coşkuyla alkışlıyorlardı. Bazıları ağlıyordu. Ne olmuş da kemanın değeri birden değişmişti!

Cevap belliydi: Ustanın eli değmişti!

Üç bin dolarlık bir kemana üç dolara satılmaktan kurtarmak ya da üç dolarlık bir kemana üç bin dolara satmak nasıl bir şeydi? Bu hikâyedeki keman değişkeninin yerine başka şeyler koyarak ara sıra bu hikâyeyi hatırlamak, hatırlatmak faydalı olacaktır.

Meselâ; karşılıklarına milyonlarca keman yığıdığımız öğretmenler... Tembel dediğimiz, kafası almıyor dediğimiz, binlerce keman her gün bir ‘usta’nın ellerine bakıyor.

Nasıl bir hayata yazıldığından bîhaber, okul bahçesine

paldır küldür koşan bir minik bedeninin 'usta'nın ellerinin dokunuşuyla hayatının akışının değişebilme ihtimalini düşündünüz mü? Ve 'usta'ların ellerinin ne kadar usta elleri olduğunu ya da ellerini, 'ustanın elleri' hâline getirene kadar nasıl çaba harcadığını düşündünüz mü?

Ruhu; idealsizlikle, krizle, sislerle doluyken zalim bir akıntıya kapılan milyonlarca gencin ustanın dudaklarından uçuracağı bir cümleye tutunarak selâmete çıkma ihtimalini düşündünüz mü?

Bir gün, yaşadıklarımızı ardımıza aldığımızda, lavabomuzun loş aydınlığı kırışmış yüzümüzü ısıtırken, her sabah baktığımız aynada "eh fena bir hayat yaşamadın" fısıltısı yankılanabilecek mi?

Ustanın elleri değdi ve o günden sonra her şey değışti, diyecek kaç keman akort ettiniz?

Ey varlığına 'değer' katmak isteyen ustam, o güzel elleriniz hasarlı bir kalbe dokunsun. O elleriniz bir kalbe gerçek değerini kazandıracığı için gerçek değerini kazansın!

Biliniz ki hayatta her insan bir ustadır!

Yağmurcun

“Tutar ellerinden kaldırırsın
Adı kötüye çıkmış tüm sözcükleri”
Özdemir Asaf

Ah Yağmurcun, mazide bırakarak delidolu günleri,
gidiyorsun.
Gözlerin gözlerime değmesin n'olur,
Kırılır şatafatlı gökdelenlerin camları...
Bak yağmur yağıyor, tomurcuk kokuları tutacak dağları...
Toprağın sevdasıyla büyüyecek çiğdemler...
Ellerinde çiğdem kokuları ile müjdelere toplayacaksın yarına.

Yarın da bekleyeceğim seni Yağmurcun...
Müjdeni almak için.

Ve gidiyorsun, gidişinle bitkin düşüyor nergisler! Badem ağaçlarının çiçek açmak için sabırsızlanmasına benzer bir özelemlerle beklerken seni, sen gelmiyorsun, gelmediğin gibi kaçıyorsun buralardan. Gidişinle çiçek açmıyor bademler, yorgun düşüyor nergisler...

Sevmenin kendimce koyduğum diyetini ödemek için aslında ben gidiyorum. Biliyor musun, üstelik hiçbir yere gidiyorum. İsimsiz ve adresiz bir yer, var mıdır? Ben bu ürperten ayrılışı kendime yaşatmak isterken sana da yaşatıyorum. Ve aslında kaçan benim, acılarımı azaltmak isterken korkaklığımın esaslı bir bedeli olarak sana artırılmış acılar miras bırakıyorum...

Salkım saçak zeytin dallarından uç, açık mavi denizler getir bana. Benim canım acıyor, benim canım acıdıkça cânânı arzuluyorum. Bana mavi, yeşil, sarı, uçuk renkler devşir. En çok da umutlar getir. Bir umut, evet bir umuda ihtiyacım var. Umutsuz trenler kalkmıyor istasyonlardan ve el sallamıyor sevgililer tren uzaklaşırken. Umutsuz gemiler kalkmıyor limanlardan, bir siyah duman meçhule doğru dağılmıyor...

Her sevincin yolu acıdan geçiyorsa Yağmurcun,
Acıları büyütüyorum, acılarla büyüyorum sürgit...

Toprak ol, çiçekler yetiştir başı güneşe degen,

Çiçekler kalbimizdeki ışıktan besleniyor...

Haberin olmadan demet demet çiçekler bırakıyorum,

Belli belirsiz ayak izlerine!

Hangi yağmur duasının cevabı olduğunu bilmiyorum.

Yağmur yağıyor bir nisan akşamında yine,

Ayak izlerini öpüyor damlalar,

Hayallerim ıslanıyor, manolya ağacının yapraklarını okşayan yağmurlarla.

Çiçekler gülümsüyor gökyüzüne, çiçekler...

Ben boyuna evcimen çiçekler yetiştireceğim sana.

Bak güneş yine çekiliyor Yağmurcun, acı yine düşüyor içine sokak çocuklarının. Merhametsiz geceler çöküyor üstlerine. Gel gidelim, bu karanlıkta sığınacak bir yeryüzümüz var. Altında durabileceğimiz göğümüz var ve ağaçlar var dallarında saklanabileceğimiz, her şeyimiz var baksana, her şeyimiz... Yağmurcun güneş yine doğuyor, ağaçlar gülümsüyor parklarda, gök daha da mavileşiyor. Acı sokak çocuklarının kalbinde uykuya dalmış, sokak çocuklarının kalbini alıyorum, kalbindeki acıları çıkarıp döküyorum ölümcül uçurumlara...

İçimdeki evin penceresindeki perdeleri kaldır. Perdelerini kaldır ve iyice bak Yağmurcun. Görüyorsun değil mi? Bütün insanlar birer sokak çocuğu, bütün insanlar can cenderede, herkes تنها. Herkes gibi ben de yalnızım Yağmurcun. Beni de

görmelisin. Senden kaçtığıma bakıp da sensiz yapabileceğimi zannetme. Senden kaçtığıma bakıp da güçlü olduğuma kanaat etme. Senden kaçtığıma bakıp da bir gün seni unutacağımı düşünme. Görüyorsun ya en çok ben yalnızım. Sana en çok ben muhtacım ama yine de kaçacağım senden Yağmurcun. N'olur bana "neden" diye sorma. N'olur açıklama bekleme. Neden ve nereye gitmek istediğimi ben de bilmiyorum.

Yüzümü ıssız yamaçlara dönüp uzaklaşıyorum buradan. Yalnızlığın acıtan hürriyetine, iflâh etmez boşluğuna düşmek için gidiyorum. Yalnızlığımı ve acılarımı çoğaltmak için gidiyorum Yağmurcun... Bana 'elveda' dediğin yerde 'merhaba' demeni bekleyeceğim içten içe... Bir yağmur sonrası, çiçek kokuları saçlarıma inince, bir müjdeyle aniden karşıma çıkacaksın, biliyorum. Ellerinde çiğdemler, tatlı bir üşüme düşerken vücuduma, ellerimde güllerle gülümseyeceğim sana... Sımsıkı sarılacağız ve ağlayacağız...

Gün ceviz ağaçlarının yapraklarına takılırken yine sana şiirler yazacağım, yine mutlu olacağım muvakkaten. Ve yine masallar anlatacağım sana, sonra yine masallara gideceğiz. Sen endişelenme; Kül Kendisi, Prens'le dansını tamamlayacak ve saat on ikiden önce evine dönecek. Karlar Kraliçesi henüz şatosuna dönmeden Kay'ın buzlanmış bedenini kaçıracağız yine. Yine bütün masalların sonunu sen tamamlayacaksın. Okuduğumuz her masalın kahramanı senle ben olacağız. Kötüler iyiler karşısında hep ve her zaman yenilgiye uğrayacak. Yağmur incek üstümüze, güller bitecek, çiğdemler bitecek, yarına çiğdemler toplayacaksın.

İyiler kazanacak. Dünya güzelleşecek Yağmurcun! İnan bana.

Aşk sensin ey sevgili

“N’ola tacım gibi başımda götürsem dâim
Kademi nakşını ol hazreti şah-ı rusülün
Güli gülzârı nübüvvet o kadem sahibidir
Ahmedâ durma yüzün sür kademine o Gül’ün”
Sultan I. Ahmet

A nkara'dan Cidde'ye kanatlanan uçağımız, Ortadoğu üzerinden geçiyor. Ekranaya yansıyan haritada Şam'dan, Beyrut'tan, Hayfa'dan, Telaviv'den, Gazze'den, Batı Şeria'dan geçtiğimiz görülüyor. Sonra Medine, Mekke ve Cidde...

Ortadoğu'nun, en kutsal hazinelerini taşıyan bu coğrafya, ne hazindir ki en acı trajedileri, en kanlı provokasyonları da yaşıyor. Ayrıca bu topraklara kimler ve neden bu adı verdilerse; yani niçin Avrupa ve Amerika dünyanın merkezi olarak görülür de asil medeniyetin doğduğu, nice peygamberlerin insanlıkla buluştuğu yerler uzaklık, kenar ve gerilik ima eden “doğu” tabiri ile anılır? Zihinlerimiz yabancıların dayattığı kavramların tutsağı olmuş, onların terminolojisini kabul etmiş onların dili ile konuşuyoruz. Hz. İbrahim'in putları kırdığı gibi ellerimizde balyozlarla zihnimizdeki putları kırmamız yapılacak ilk işlerimizden olmalıdır diye düşünüyorum.

Biz, Batı Şeria ve Gazze üzerinde neşe ve heyecanla uçarken, on bin fit aşağıda insanların evlerinin önüne kale gibi duvarlar örülüyor, buldozerler evleri ve dükkânları dümdüz ediyor, bombalar atılıyor, korkunç füzelerin düştüğü kentlerde

aylarca kâbuslar uyandırıyor insanları. Annelerin suzişi hıçkırıkları göklere çıkıyor. Ne kadar sessiz ağlasalar da babaların gururuna dokunuyor çocuklarının yüzlerine bakmamak, haykıramamak; babaların, dedelerin sükûtunu duyuyoruz.

Acının da haritası var. Uçaktan kuş bakışı bakınca acının haritasının yolunu sürüyor parmaklar. Ve acıyı hep acı içinde doğanlar devralıyor.

Buralarda yaşayan insanlar, kutsallarından aldıkları huzurun bedelini kanlarıyla ödüyorlar. Kâbe'yi tavaf eden bir mümin olarak kendime hep şu soruyu sordum: Nasıl bir yüreğimiz var ki örtüsü Allah'ın yüzü diye tesmiye edilen Kâbe'ye tutunup ağlıyoruz da Ümmet-i Muhammed'in acılarını Allah'a ulaştırıyoruz. Eğer ahlârımız yıldırımlara dönüp gökyüzüne ulaşmış olsaydı yerle bir ederdi kan emicileri.

Bu evhamlar bir ateşin yalımı gibi sarmışken ruhumu, gece vakti, Cidde. Uçağın kapısından inince yüzümüzü bir alev gibi yalayan sıcak hava ilk sürprizi yapmış oldu. Gişelere girdiğimizde, kalbi ötelere ait heyecanlarla titreyen ihramlı insanlara genç askerlerin bakışlarından beklediğimiz içtenliği bulamamanın şaşkınlığı ile biraz incinmiş olsak da niyetimiz her şeyin üstünü örtecek kadar aşkındı.

Mekke... Bir rüya mı? Eğer rüya ise ne olur uyku hali devam etsin. Mekke ve Kâbe! Helezonik kıvrımlardan döne döne hak katına yükselinilen cazibe mekânı. Allah'a açılan sırlı bir koridor. Ve buhur gibi binlerce selam yayılıyor olanca şiirselliği ile...

“Selam sana gökyüzü, ruhuma akan ırmak
Acının toprağında filizlenen kardelen
Selam fırtınalara verdiğim hatıralar
Doğduğun güne selam ey mühürlü gezginim
Sen yokken dumanlıydı içimdeki yaralar”

Dua... Dua kesiliyor baştanbaşa kâinat, insan kozasıyla örülen bir kelebek gibi hafifliyor, koruma altında hissediyor kendini... Dua, durmadan büyüyor.

Ah benim Sultanım, canım Efendim'in diyarı buralar. Bu topraklara kutsallık bağışlayan merhametin kalbiydi O. İşte ayaklarını buradaki ılık kumlara bastı, en bahtiyar topraktı ki öptü ayaklarını Sultanımın. Suyunu içtiği çeşmeler öptü dudaklarını. Ellerinle dokunduğun taş duvarlara bakmaya, dokunmaya geldim efendim. Bedevi bir topluluğu sahabe yaptığın, başlarına bir çelenk gibi cenneti taktığın yerleri görmeye geldim. Her dokunduğun kerpiçte, havadaki kuşta, izlerini koruyamamış yokuşlarda, Ebu Kubeys Tepesi'nde "Şu tepenin ardından düşman geliyor desem..." diye başlayan konuşmanla her baktığım Mekkeli yüzde, Medineli bir hurma dalının yaprağında seni görmeye geldim Sultanım.

Hira Dağı'nda seni düşündüm Sultanım. Hira Dağı'nı çıkıp inerken nasıl da bitkin düştün, nasıl da yorgundun Sultanım. Mübarek ayakların kim bilir kaç bin kez kaydı taşların üzerinden. Dokunduğu her şeye hayat bahşeden ellerin toprağa dokunduğunda toprak, kim bilir nasıl sevindi Sultanım. Soluklarını emen hava kaç defa sevinç çılgınlıklarını yüreğine bastı seni rahatsız etmemek için. Alnından süzülen gül kokulu terini hâlâ saklamaktadır belki de bahtiyar kayalar. Üzerine terinin düştüğü bir kaya olmak bile mesut edecekken yıllarca uzağında kalmak ne talihsizliktir Sultanım!

Canların canı Efendim, Nur Mağarası'na çıktım, o kutlu dağın zirvesinden senin baktığın gibi Mekke'ye baktım. Mekke yine cayıır cayıır ateşler içindeydi. Mekke yeniden bir doğuma gebeydi. Bir naat düğümlendi boğazımda.

"En son çocuk atılırken çukura,
Annesinin suretinde bir melek tuttu onu
Ve tebessüm ederek Hira nur dağını gösterdi

Melekler süslüyordu Hira'yı,
Efendisine hazırlanıyordu Cebel-i Nur
Efendisine hazırlanıyordu Mekke
Alem, efendisine hazırlanıyordu.
Kâinatın gözü Hz. Amine'deydi
Toprak yalvarıyordu Rabbine...
Gel diye ağlıyordu mazlumlar
Gözleri semada”

Resûlullah (s.a.s.) Mekke'den çıkarılınca Medineli Müslümanlar hanelerini açmış ve insanlığın iftiharını bağrına basmıştı. Mekke'den çıkarılan Resul-i Ekrem Medine'de âlemini değiştirmiş ve kabrinin Medine topraklarında kalmasını vasiyet ederek, Medine'yi şâd etmişti. Doğduğu, çocukluğunun geçtiği, atalarının medfun olduğu, İslam güneşinin doğduğu yer olan Kâbe diyarını değil Medine'yi tercih etmişti. Bu tercih bile başlı başına yüce peygamberin ne ölçüde bir vefa taşıdığını göstermeye yeter.

Mescid-i Nebevî. Kalbinde Ravza-ı Mutaahhara. Resûlullah'ın kabrinin önünde, onun huzurunda “Selamün aleyküm ya Resûlullah” derken bile insanın tüyleri diken diken oluyor. Ellerimiz böğrümüzde. O'nun ümmetleri olarak ona layık olamayışımızdan boynumuz bükük duruyoruz huzurunda. Sessiz bir ırgalanışla, içten içe nefis murakabesine dalıyoruz.

Hayalhanemde bütün günah bohçalarını açıp nedamet dolu bir çılgınlıkla feryat ediyorum. Filistin'de evleri yıkılan, kolları kırılan insanların acıları ve oğlunu zindanlarda kaybeden annenin çaresizliği ve hüznü ile geldim. İşgal edilen toprakları bırakıp, tutsak ruhumla geldim. Bıraktığın özgürlüğü, refahı, mutluluğu, yitirmiş olarak geldim. Geçmişine asi, vefasız, utancından kafası yerde bir serseri evlat, nedametiyle geldim. Çalışmanın neşesini yitirmiş, tembelliğin mazeretini üreterek

yaşayan paslı bir mantıkla geldim.

Ve ey Efendim, sana vuslatımın senin tarafından kabul görmeyeceğinin ürpertisiyle geldim...

Uhud'a varıp da Allah'ın aslanı Hz. Hamza'nın kabrini bile görememek çok acı. Musab'ın mezar taşına dokunamamak çok ağır.

Anladım ey Sevgili,

Seni anlatma cüretim cehaletimde gizliymiş. Adının ilk harfi bile binlerce kalbi durdurabilecekken adını bağırmışım kalabalıklara. Can evinden vurulacakken kalabalıklar, ben olmuşum mâni olan. Bedenim perde olmuş gözlere.

Başımdan büyük işlere giriştiğimi çizdiğim gül resimlerini senin ayaklarına düşürünce anladım. Sen öyle eşsiz bir gülsün ki, sana gül demek, gül üstüne şiirler yazmak, hasretini yaşadığımı sanmak, yalnızca kendimi avutmakmış hatta aklın kendini kandırmasıymış.

Aşk sensin ey sevgili, sen aşksın...

Ötesi suskunluk ey sevgili, suskunluk sensin.

Aşkı yani seni anlatmaya kalkmak çaresizlikmiş, çaresizlik benim,

Ben taşıyorum çaresizliğin kurşundan çekirdeğini.

Aşk anlatılmak istenip de anlatılamayanmış anladım.

Aşk bağırmak isteyip de susulanmış anladım.

Aşk kavuşmak varken hep uzaklara kaçmakmış,

Aşk sevinçle ölmek varken acıyla yaşanılanmış...

Aşk sensin ey sevgililer sevgilisi...

Sen aşksın!

Sevgili, şimdi uzak bir sessizliğin kalbinde mahsun dursun. İsmiyle özdeş bir hüznün tavaf eder evini. Yalnızsın, yalnız bırakmadıklarının yanında. Yalnızlığın aşar çöllerin bunaltıcı sıcaklarını. Yollar utanır sana taşıdıklarının sana olan yabancılığından. Yollar acır yollara bile düşmeyi akıllarına getirmeyen kaygısızlardan.

Hüzün, hicretle başlamadı, kıtaların anahtarı avuçlarına konulduğunda da sona ermedi. Zaman tane tane, ilmik ilmik, adım adım, çığlıksız bir gözyaşı ile hüznünü getirdi. Işıklar kırıldı göz bebeklerimizde, emin bellediğimiz yollar sarpa sarıdı...

Ve veda!

Elveda Medine, elveda Mescid-i Nebevî, Kubbe-i Hadrâ ve ey Cennet-ül Baki elveda!

Resûlullah'a veda zamanı gelmişti. O'na vuslat ne denli tatlı ise ayrılık da o derece yakıcı ve hicran doluydu.

Öyle bir divana çıkmıştım ki belki çıktığım divanın re'fetinin farkında değildim... Sonra; bir kere daha ve arınmış bir kalple dönmek arzusu ile huzurdan ayrıldım.

Kötü adamlara dair

“Ölünce kirlerimizden temizlenir
Ölünce biz de iyi adam oluruz.”
Orhan Veli Kanık

Gazetelerin iç sayfalarında bir köşecikte avuç içi kadar yer bulabildi Hayati Hamzaoğlu'nun ölüm haberi: “Türk sinemasının karakter oyuncularından Hayati Hamzaoğlu, yatmakta olduğu hastanede dün gece hayata gözlerini yumdu!” Haberin anonsu... Kendini ve yaptığı işleri önemseyen pek çok insan gibi onun ömrü de birkaç cümlemin içine sığmıştı.

Hayati Hamzaoğlu, Yeşilçam filmlerinin kötü adamlarındandı. Onu hep mafya elemanı veya mafya babası, fitne fesat çıkarıp iffetli kadınlara iftira atan bir müfteri, bir zorba, vuran kıran bir kabadayı, öldürme şehvetinin yüzünü canavarlaştırdığı bir azılı katil sıfatlarıyla belleklerimize yerleştirdik. Ne yazık ki hayat, kötülüğün altını çizerek iyiliği belirginleştiren bir oyuncuyu daha sahnesinin dışına aldı.

Hayat herkes için bir filmdi zaten ve efsanevi kötü adamımız film içinde bir filmle bizlerin dünyasına girmişti. Hangi filmde oynarsak oynayalım alt alta topladığımızda hayattaki gerçek rollerimize karşılık geliyor.

Ve düşündüm de belleklerimizde esaslı yerler tutan yardımcı oyuncular ki bunların başında ‘kötü adam’lar geliyor, bir bir çekilmişler hayatımızdan. Hafızamda bir çırpıda beli-

riveren unutulmaz kötü adamların tamamını kaybettik ne-redeyse. Hüseyin Peyda, Erol Taş, Turgut Özatay, Hüseyin Baradan ve son olarak da Kenan Pars... Franz Kafka, "Kötü, İyi'nin yıldızlı göğüdür." der.

Televizyonun taşraya hızla yayılmaya başladığı yıllarda, kadın, çoluk çocuk seyredilen filmlerde, kötü adamların vurup kaçtığı, düzenini bozduğu, zulmettiği insanlara; gizliden gizliye ağlar, beddualarımızı gönderirdik. Gördüğümüz film değil de yaşadığımız hayatın kendisiydi sanki. Kötü adamların tekmeleriyle bizlerin böğrü acırdı, sonu ayrılıkla biten senaryolarda günlerce biz acı içerisinde kıvranırdık, kötü adamların pusularına biz düşer, pes kurşunları bizi kanatırdı. Ve analar bağırklarına yumruklarını indirip kaldırırken bizim kemiklerimiz acırdı boyuna.

O yıllarda Türk toplumu, hemencecik aldanacak kadar masumdu ve safiyeti henüz kirletilmemişti... Oysa kayıtlı bir talebesi olduğumuz hayatın bu diliminde Jean Badrullard'ın meşhur deyişi ile 'kötülük şeffaflaştı' kötülük, 'iyi olan'ın içinde barınıyor, iyinin kostümlerini giyip giriyor içimize ve acı olan, çoğunlukla onu fark edemiyoruz. Kötü, bilinen ve tedbir alınan bir karşıtlık içermiyor, sinsileşti. Bizler, o eski kötülerini veya kötülüklerini arar olduk.

Gazetelerde, kötü adamların zalim davranışlarına tahammül edemeyen seyircilerin Erol Taş'ın kahvehanesini bastıklarına dair haberler okurduk. "Seni ırz düşmanı, ne hakla..." diye adamcağıza verip veristirmişler. "Ya kardeşim onlar film icabıydı" diye feryat etse de nâfile...

Klasik Türk filmlerinde, kötü adamların karşısına iyi adamlar konulur. Onların varlığı seyredenlerin yüreğine ferahlık verirdi. Hulusi Kentmen, Nubar Terziyan, Kadir Savun bunlardan bazılarıydı. Kötülüğü çok net bir şekilde belirginleştiren oyuncuların karşısına, iyiliği aynı keskinlikte tem-

sil eden iyi adamlar klasik filmlerimizin vazgeçilmeziydi. A. Turan Alkan'ın dediği gibi Kadir Savun hep bizi savunurdu meselâ...

At izinin it izine karıştığı günümüzde, Kadir Savun ve Kenan Pars ayarında “iyi adam”, “kötü adam” ayrımı yapabilir miyiz? Asıl önemli olan burası galiba. Klasik Yeşilçam filmlerinde çoluk çocuk, yaşlı genç, kadın kız hep aynı anda ve hep beraber iyilikle kötülüğün ne olduğunu görüyor, iyiliğin kazanması için taraf oluyor, kötülükten nefret ediyordu. Erol Taş kötülüğü o denli mükemmel oynuyordu ki seyirciler, iyi insan olmanın ne muhteşem bir şey olduğunu seziyorlardı. Kalplerimiz boyuna iyiliğin tarafında yerini alıyor, hayat yolunun başındaki bir çocuk bile hayatta nerede duracağına dair bir yer belirliyordu.

Aslına bakılırsa, masallardaki iyi/kötü figürleri eski Türk filmlerine aktarılmış oluyordu. O meşhur filmlerin afişlerine bakınca veya jeneriği dönmeye başlayınca aktörlerin ismi geçer, iyilik ve kötülük karşılıklı saf tutar. Masallar da böyle değil midir? Daima iyi ile kötü mücadele eder ve iyiler kazanır.

Gün geldi, sinemanın bu nefret edilen adamları, yalnızlıklarıyla baş başa kaldılar... Ne kapılarını çalan oldu, ne hal hatır soran... Kaderlerine terk edildiler... Kaderlerinde ise darülacezenin kuytu köşelerinde kimsesizlik, yoksulluk, vefasızlığa isyan çılgınlıkları ile dünya hayatını noktalamak vardı...

Onlarca filmde aynı sahneyi paylaştıkları defalarca dövdükleri, tekmeledikleri, hatta öldürdükleri(!) arkadaşlarını rol icabı bile olsa son yolculuğuna uğurlarken ortalarda gözükmeişleri... Hasbelkader şeref verenlerin ise siyah gözlüklerinin ardından, uzatılan mikrofonlara; “şöyle iyi adamdı, böyle iyi, yeri doldurulamaz” benzeri yapay cümleciklerle racon kesmeyi son vazife olarak yerine getirmeleri...

Sinemanın kötü adamlarının ölüm tarzları ne denli rolleriyle münasip düşüyor. Ömürlerinin son çekimlerinin “tema”sı

çoğunlukla birbirine benziyor: acı, yalnızlık, hastalık, trajedi, vefasızlığa isyan...

Hadis-i şerifte, "Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz" denilmiyor mu? Hayatın bir film seti olduğunu düşünerek yaşamak, en kestirme yol bu belki de. Bir an gelecek, senaryo bitecek, kameralar duracak, çekim sona erecek. Bundan sonrası çekilen filmi izlemek olacak, dokunamayacağımız bir noktasına...

Hayatta oynayacağımız rollerde seçici olmalıyız...

Gurbetteki yiğide

“Ölmek hiçbir şey değil, asıl kötüsü yaşamamaktır.”

Sefiller - Jean Valjean

Ne zaman yaz gelse ne zaman haziran gelse ve ne zaman okullar tatile girse aklım, duygularım zaman ve mekân üstü bir yalınlığa, yalnızlığa ve umarsızlığa itilir.

Nasıl da içinde bulunduğumuz şu günlere benziyor ayrılık... Yine ve tekrar haziran, yaz sıcakları, güneşli bunaltıcı günler, hiçbir şarkıda karar kılamayan kalbimiz... Hep haziranda vedalaştım sevdiğilerimle hep haziran yaktı gerçekleştirmek için ortasına yüreğimizi yerleştirdiğimiz gelecek düşlerimizi... Hep haziran aldı sevdaların en son ve en zor kazanılanını... Nedense hep haziranda fark ettik neleri kaybettiğimizi...

Bir de kaç haziran önce gurbete gönderdiğimiz yiğidin son hayali... Yiğidim ne kadar da hazirana benziyor, hicran ve umut, sarı ve yeşil arasında, bir hayalin bir gerçeğin kanatlarında... Vatanı uğruna hayatını feda eden yiğidimin ardına baka baka vatanından uzaklara gidişi bir avuç ateş gibi düşer içime bu ayda...

Sevmenin bedelinin kendi cinsinden bir acıyla ödettirmek istenmesini kime söyleyebilirdi ve söylese anlayacak kaç kişi vardı? Yıl kaçtı, günlerden neydi bilmiyorum, aylardan hazirandı. “Ben bu ülkeyi Mecnun’un Leyla’ya aşkıyla seviyorum.” diyen bir âşık maşukundan koparılıyordu. “Bir yiğit

gurbete gitse / Gör başına neler gelir...” Bir türkü düşünüyordu demir tırabzanlara.

Haziran öğretti bana sevinç ve üzüntü arasındaki mesafenin su ile suyun yatağı kadar bir ve yakın olduklarını. Neşeli olduğunda insanları kucaklayabilmenin değil, acımasızlığın beynine ve yüreğine çöreklediği demlerde dostların yüzüne tebessüm edebilmenin güzelliğini...

Hüzünlü olduğun anlarda Rabbinin sana en yakın olduğunu bilerek huzurla gülümseyebilmek... Sevda yüreğimizdeyse, mekânın adından başka neyi var? Sevgiliyi ve onun için çoğalttığınız aşkı yüreğinizde götürebiliyorsanız gittiğiniz yerlere, size dünyanın gurbeti ağır gelmez. Senin uzaklığın, yakınlığı da öğretti bize ve her şartta sevgiyle yaşanılabileceğini öğrendik ve sevgili sevgimiz kadar yakınımızdadır. Sevgiliden sevgisizliğimiz kadar uzaktayız.

Haziranda anladım yapma gülümsemelerin geçiciliğini. Maskelerin yüzlerden haziranda düştüğünü gördüm. İnsan kalbinin kutsala dayanmadan kalplerin beyaz kalamayacağını, kalbini kutsala dayamadan gerçekten sevmeyeceğini / sevimeyeceğini anladım. Yapma gülüşlerin, sırnaşık ağızların gidenlerin ardından yerlerde dolaştığını gördüm. Haziran bir mihenk taşı oldu ellerimde, ona vurduğumda çıktı ortaya her şeyin değeri...

Herkes için, her yerde bir ateş yakabilmeyi ve o ateşin aydınlığına ins-ü canı çağırıp bakışabilmeyi, sevinci de üzüntüyü de göğüs kafesinde bırakarak yaşatma aşkına bir cümle olabilmeyi sende öğrendik. Gözyaşının ruhu yıkadığını, ıstırabın dertlerin biricik dermanı olduğunu sevincin de kederin de bir müddeti olduğunu sen öğrettin. Hüznü haziranda ve sende sevdim. Kanatan ayrılığı mademki sen de yaşadın ve hâlâ yaşıyorsun, ayrılık da iyi bir şeydir ve ben onu da seni sever gibi seviyorum çünkü ayrılık, bir sevgilinin varlığını da taşır içinde çünkü ayrılık acısı, sevginin açık delilidir.

Notlar düştüm zamansız not defterlerime... Hepsi bir tarafa, aynı gök altında yaşamak onunla, aynı zaman diliminde hayat sürmek ve onunla aynı davaya yazılmak ne eşsiz bahtiyarlık! Çağ kurucu bir kutlunun nefesini hissetmek, kelimelelerinin körpeliğine dokunmak, yürek titremelerine tanık olmak, ruh atlasının rengârenkliğinde, büyüklüğünde, derinliğinde barınmak, özel bir ruhun ısıraplarına, özlemlerine, yalnızlığına, komşu olmak... Kadimden bu yana akışta bir çağlayanın kıyısında serinlemek, cana safa.

Her hamlesinde kendi içine seferler düzenleme talebini her seferde kendini aşamayı denemeyi bütün seferlerinde nefsinin karanlıklarını aydınlatmaya mumlar yakabilme cehdini senden öğrendim, "ışık adamın" kâşifi! Hayata değer kattığını, var olduğunu, nefes aldığını bilerek yaşamak bile dizlerime güç, gözlerime fer. Ruhunu sen kılmaya çalışsan, aşkına aşkla yetişmeye çabalayan ve sözlerine bağışladığım kalbimle yolundayım.

Nazmında Mevlâna'nın aşkının kokusunu alıyor, nesrinde Nizamülmülk'ün bilgeliğini okuyor, her adımında bir kutlunun ayak izlerinin sırlarını görüyorum.

Ne zaman haziran gelse ne zaman sıcaklar bassa ne zaman okullar yaz tatiline girecek olsa içimden kopar kopar gider bir şeyler...

Her dem geçmiş pişmanlıklar her an eylemsizlik düşüncesinin huzursuzluğunda yaşanan gel gitler...

Haziran muhasebe günleri getirir insanlara. Bir dönmenin hatta bir yılın günah bohçalarını açar kalbimiz, kendimizi net olarak görme fırsatı verir... Yanlış, kusur, kabahat, günah, sevap... Ne var ne yoksa tespih taneleri gibi saçılır ortalığa.

Bir de beden dilinin kelimelerini kullanmadığı, yılın yüzlerin gölgelere sığındığı günlerde ne kadar "hasret, gurbet, ihanet ve yargı" kelimesi varsa hepsini toplamayı ve ateşe atıp yakmayı düşündüm. Sınır ötesi bir kalbin "gurbet ufukları"na

bakışı her haziran “Ben daha iyileşmedim” diye kanayan yara olarak çıktı önüme. Gurbetteki yiğidimin kıtalar ardındaki gözyaşlarına ağlamalarımı yetiştirmeyi düşündüm hep...

Ne zaman haziran gelse ne zaman tatile yaklaşıp sını-
caklar çökürse üstümüze yollara düşüp gidişin gelir aklıma
Ayyüzlüm... Hicretin hüznünü omuzlarına alıp usulca el sal-
layarak giderken Mecnun Leyla'yı nasıl sevmişse ben de öyle
sevdim dediğin vatanı gurbet ediyordun. Mecnun Leyla'sını
bırakır mıydı? Eğer Leyla içinse neden olmasın. Her haziran
gidişin, akrep gibi yürür damarlarımda Ayyüzlüm.

Yiğidim daha kaç haziran beklemeliyim,
Kaç kere başa sarmalıyım ayrılık şarkısını,
Kaç gece saymalıyım aynaya bakabilmek için,
Daha kaç bahar beklemeliyim taze bir gülümseyişin çiçek
açması için,

Kaç yaz beklemeliyim yağmur böceklerinin yürümesi-
ni...

Yiğidim daha kaç... kaç!

Kartpostal

İlet benim selâmımı dildâre ey sabâ
Arzeylegil peyâmımı ol yâre ey sabâ
Ahmedî

Kalplerin sevinci, yüz aydınlığımız, paylaşmanın ve umudun remzi, mübarek Kurban Bayramı yaklaşırken uzaklardaki dostlarıma bir sürpriz yapmak istiyordum.

Eski demek ne kadar doğru olur, bilemiyorum ama eski zamanlardan kalma bir 'nostalji' olsun düşüncesindeyim.

Nihayetinde, en hoş fikrin 'bayram tebriği' göndermek olduğuna karar verdim.

Alışılanın aksine, duruşu ile yaşadığımız hayata ayna tutabilecek, hayat yürüyüşümüzde nerede durduğumuzu fark ettirecek daha da önemlisi içimizde bir yerleri 'cız' ettirecek bir işe giriştim.

Kırtasiyelerin önünden geçiyorum.

Kitapçılara uğruyorum.

Cadde boylarında; dükkânların camekânlarına, kitap-kırtasiye mağazalarına uğrun uğrun göz gezdiriyorum.

Kartpostal arıyorum ama nafile.

Rastladığım birkaç kartpostal var ama üzerinde matbu yazılar...

Oysa ben sevgiyi, arkadaşlığı, uzaklığı hissetmek istiyorum.

Olmaz, diyorum. Duygularıma mürekkep kokusu, kalem cızırtısı karışmalı. Kartpostal denen masal kaçkınına mutlaka

bulmalı, duygularımı da kendim yazmalıyım.

Pek yakın zamanlara kadar seyyar satıcılar bile görücüye çıkarırdı kartları. İşlek caddelerin üzeri, postanelerin önü dolup taşardı. Neler oluyor böyle, bu düzeni havsalam almıyor! Bu kapitalist düzenin paradan başka kutsalı yok mu?

Şunun şurasında bayrama bir hafta kaldı. Ben hâlâ kartpostal arıyorum!

Cadde boyunca, aradığım kartpostalları bulamamanın kırıklığı ile yürüyorum.

Bulamadım ya, meret burnumda tütüyor, kalbimi acıtıyor.

Bana daha fazla cefa çektirmek isteyen hayalim, hayal evimde envai çeşit kartpostal sergisi açıyor.

Bu hayat nereye akıyor sahiden böyle, diye soruyorum kendime.

Kızgınım. Kızgınlığım isyana dönüşmesin diye ya sabır çekiyorum.

Belli ki talep azaldı, para kazanmayınca kim satar ki...

Yunus: "Hepsinden eyicesi bir gönle girmek gerek." der. Bir gönle girmenin kuru bir kartpostal göndermek kadar kolay olduğunu birisine söylesem ne der? Beni ayıplar mı? Sahiden 'gönle girmek' veya 'gönül' unutulmuş olmasın!

Kalp ihmale gelir mi?

Sorular sarıyorum ardı ardınca kendime.

Cevabını yine kendim vermeye uğraşıyorum.

Sorularım kartpostalı bile unutturuyor bazen.

Terme Caddesi'nde yürürken kaleme aşına bir yüz bakıyorum.

Eli yüzü temiz birisine irademi mecbur ederek soruyorum.

"Kartpostal almak istiyorum da nerede bulabilirim acaba?"

Bir cümlecik soruyu sorarken kelimeler boğazımda üç

kere kesintiye uğruyor.

“Kırşehir Lisesi'nin karşısında.” diyor.

Lise caddesinde, bir pasajın içinde bir garip sahafçık varmış.

Kartpostal bile sahaflara düştü.

Ve kartpostallar...

Karşılıklı iki tel rafta dizilmişler. Eli yüzü isli, boyacı çocuklar gibi bakıyorlar.

Bu kadarına da şükür. Çok şükür Allah'ım!

Kartpostalların üşümüş tenine dokunuyorum...

Dumanlı dağlar, güneş kızılı denizler, çağlayan ırmaklar, yalnız deniz feneri, تنها bir köy evi, endamından özgürlük taşan ağaçlar...

İstanbul'un, İzmir'in, Konya'nın, Trabzon'un az buçuk tanıdık silüetleri yansıyor.

Orhan Gencebay'ın, Ferdi Tayfur'un, Türkan Şoray'ın ve bilumum şarkıcı ve artistin fiyakalı gençlik fotoğrafları...

Kıyısı, kenarı kirlenmiş çoğunun. Kokluyorum, nahoş bir koku.

Kimi kartlar sararmış, bazıları ıslanmış ve kurumuş, belki de yağmur değmiştir ama bir dosta gönderilecek gibi değil.

Hapsedildikleri karanlık mahzenden bayramdan bayrama çıkarıldıkları, ışığa hasret günler geçirdikleri besbelli.

Ah, kadersiz kartlar sizi, diyorum, bir dostun yüreğine birkaç satır sıcak kelimeler düşürmedikten sonra neye yararsınız. Sizin talihsizliğiniz de bu işte.

Beğenmesem de rutubet koksa da satın almaya mahkûmum.

Öğretmenler odasının oval masasındaki koltuğa bedenimi bıraktığımda huzur denen duygunun epeydir unuttuğum varlığını hatırladım aniden.

Kartpostallarımı masaya tek tek dizdim. En ince ayrıntılarına nüfuz edinceye kadar tek tek hepsine de baktım.

Hangisini kime gönderecektim? Not defterimi çıkarıp hatırladığım isimleri alt alta yazdım.

Nihayet bu kısmı da halletmiştim.

Huzur denen duygu şiirden elleriyle hâlâ içimi okşuyordu.

Hangi dostumun hangi 'değerli' özellikleri olduğunu tasavvur etmeye başladım.

Herkese ayrı cümlelerle seslenmeliydim. Taravetli kelimeler, hasret ve gurbet hissi...

İlkin bir taslak oluşturmalydım.

Kelimeleri yan yana dizmeye, müessir cümleler kurmaya başladım. Bazen bir kelimeyi çıkarıp yerine yenisini koyuyor bazen cümleyi boydan boya çizip özge cümleler kurma denemesi yapıyordum.

O sırada arkadaşlardan biri yanıma yaklaştı. Ne yaptığımı, nice zahmetlere girdiğimi gördü ama yine de kayıtsız kalmamak için "Ne yapıyorsun?" dedi.

"Dostlara tebrik yazıyorum." dedim. "Mesaj varken ne lüzum var onca zahmete." dedi. Gülüyordu hâlime. Ben de ona güldüm.

Ben mürekkepli kalemde yanayım ama o, tahtı çoktan kaptırmıştı. Pilot kalemle yazdım. Bu kadcık ihmal bile kendime çok görüyordum aslında. Vicdanımın verdiği rahatsızlığı gidermek için: "Bu zamanda kim kartpostal gönderiyor, onca eziyete katlandın." dedim.

Yazdığım kartları zarfa koydum ancak yazık ki dostlarımla pek çoğunun 'mektup adresleri'ni bilmiyordum. Çoğunun 'tarif adresi'ni yazmak zorunda kaldım. Ve o adresleri yazarken terlediğimi fark ettim. Kartpostalın yerine ulaşmayaacağı endişesi ile yazıklanmaya başladım. Neticede durumu postacıların insafına havale etmekten başka çarem yoktu. Nihayet, postaneye girdim. Memurların tavrı ne olacak diye içimde ince bir sızı dolaşıp duruyordu.

Zarfları gişeye uzattığımda, orta yaşlı memurun çökük yüzüne gülücükler yayıldı. Gözlerinin içi aydınlandı. Kartpostalları elimden almak için elini gereğinden fazlaca dışarıya uzattı.

Adam, yıllar önce kaybettiği bir yitiğine kavuşmuş gibiydi. Sarıldı adeta zarflara. Sormadığım halde ücret konusunda açıklama yaptı. Zarfların kapakları dışarıdaydı, onlarca zarfın kapağını tek tek içine yerleştirdi.

Ben bayram tebriklerimin yerine ulaşacağı günleri sabırsızlıkla beklerken sağdan soldan telefonlar gelmeye başladı. Herkesten önce İstanbul'dan Mustafa Oğuz aradı.

Bana, "Sen delisin!" dedi.

'Delilik' ilk defa hoşuma gitti.

Deliliğin insana bu denli iyi geldiğini bilseydim daha fazla kart yazardım.

Çok hoşuma gittiği için ben de: "Biz deliyiz!" dedim.

İlk defa kart attığım için birisi bana: "Sen delisin!" dedi.

İlk defa birisi bana "deli" dediği için mutlu oldum.

İlk defa birisinin bana, bir kere daha "sen delisin!" demesini istedim.

Aşkın gül nefesi

“Her aşk bulunduğu kalbin şeklini alır.”

Kemal Sayar

Ve işte gidiyorsun, sen gidince ben de gitmiş sayılacağım...

Yüreğin koca bir heyecanı kucaklamak için çiçeklenmiş senin. Ben kışa hazırlanan sonbaharların kolları arasındayım, dallarından suyu çekilen söğüt ağacı gibi ıssız kalıyorum.

Baharın hasretle beklendiği yere gidiyorsun.

Yağmurların en güzel yağdığı yere...

Sen, kırkikinci yağmurlarının ceketinin omuzlarına yumuşacık dokunuşlar bırakacağı bahtiyar bulutlar altında gezineceksin. Ben ayazın yanaklarımı kavuracağı, ellerimi çatlatacağı soğuk bir iklimde kalıyorum.

Ben aşkı yüreğime, yüreğimi de aşka sararak vuruyorum kendimi yollara. Sen, beni aşkımla baş başa ve aşkının emanetçisi bir kötürüm gibi bırakarak ve kelimelerini bile kullanmadan “Sen ayrılığa benim kadar sabredemezsin.” diyerek başını önüne eğiyor ve kaçıyorsun yanımdan. Kaçtığın ve hızla terk etmek istediğin yetmezmiş gibi bir de susuyorsun. Bu bilinçli suskunluğun, bana; bir çift ikna cümlesi kurmayı denemeye değmeyecek kadar güçsüz ve tükenmiş olduğumu yüzüme uluorta haykırmandan farklı mı sanıyorsun...

Beni anladığımı düşündüğüm ve kendimi kendisinde anlamlandırdığımı düşündüğüm bir duygudaşla vedalaşıyorum.

Soru sormayı en çok sevdiğim ve cevabını iştıyakla dinlediğim, ruhsallığı ile gönlümün bağlandığı Hallac-ı Mansur'un Şibli'si, Mevlâna'nın Şems'i gidiyor. Buna gitmek değil hicret denir, diyorlar, inanıyorum ancak bu sözlere olan inancım beni teselli ediyor.

Her ayrılıktan sonra sevgiye soğudum, sevmekten korktum. Bir sabah yeni bir ayrılıkla gözlerimi açma ihtimali yüzünden hâlâ bir kere daha yıkılıp bir kere daha ayağa kalabilme ferini dizlerimde bulup bulamayacağım endişesiyle ürperiyorum. Sevmekten ve sevilmekten korkuyorum.

Hayatıma giren her şehirde bir mermer kütesini yontarak içindeki heykeli ortaya çıkarmak gibi sabırla ve fedakârlıkla inşa ettiğim dostluklar, gün gelecek büyük sarsıntılar yaşatacaktı bana. Sevgi görünmez iplerle bağlıyor. Çevremde örgülediğim gönül ağı benim hayata tutunmamı sağlıyor. Ne yazık ki sancılanarak büyüttüğüm, geliştirdiğim, her düğümüne binlerce çaba, binlerce umut bağladığım aynı gönül ağı, her seferinde bir tuzak gibi üstüme düşüyor, her seferinde zalim avcılarının kakhahalarla yakınlaşan çizmelerinden yukarıya doğru yüzlerine bakmak zorunda kalıyorum. Bu sebepten bağlanmaktan korkuyorum. Ayrılığı aşmaya kimin kudreti var? Ferman okunmuşsa ezelden, kaderin izinden yürümekten başka çaresi ve düşüncesi olmaz ehl-i gönlün.

Sadece bedenler dost olmaz ve dost olmak için çok konuşmaya ve yakın olmaya hacet yoktur. İnsan istemese de akli devrede olmasa da ruh ve his kendisine akraba olanı bulur ve onlarla derin dostluklar kurar.

Mütemediyen alışveriş için gittiğim bir marketin otoparkçısı: "Sevmek nedir?" demişti.

Gülümsedim, cevabını bildiği bir soru sormuştu besbelli, gözleri deniz feneri gibi aydınlanmıştı. Sustum.

"Sevmek alışmaktır." dedi.

İnsanlara alıştığımız için mi severiz? Sevdiğimiz insana

mı alışırsın, bilemiyorum. Fakat yabana atılabilir mi; ne çok alışmışım sana...

Kalbimin pencerelerini kapatmak istiyorum artık. Sinem ayrılıklar kabristanı oldu... Ben bu kabristanda ağlarken sen, yeni sevmelerin peşinde... Her hicrandan sonra daha büyük bir aşkla, seviyor insan.

Son konuşmamız gurbeti de sevdirdi bana. "Gurbette insan, Sevgili'ye daha yakın olur." demiştin. O'na yakın olmak, O'nun yakın olduğu bir kul olmak nasıl bir duygu? Çok uzaktan gelen bir sinyal gibi bazen hissediyorum ama algıları hasara uğramış bir viraneyim... Sevgili'nin yolunda, rüzgâra tutunan bir tüy gibi dünyadan sıyrılmayı ve hafiflemeyi ne çok isterdim!

Bir kuğu tüyünün lodosa tutunup süzülmesine benzer bir tevekkül ile mahmurlaşmış iken sükûtu içerek müphemleşiyorsun. Soğuk havanın gökyüzünü sıkıştırması ile yorgun düşüp yerçekimine karşı direnişine son vererek teslim olan ayrıksı bir kar tanesi olarak kalıyorum ardında.

Bizde gitmek kaderdir. Ne güzeldir, ne de kahırlıdır gitmek...

Mevlâna, Şems'e kavuştuğunda: "Ve ruhlar birbirini seçti." demişti. Hallaç'ın canı ise kalabalıkların taş yağmuruna aldırılmazken Şibli'nin gülü ile acımişti. İnsanoğlunun hayat akışında iki ırmak gibi kavuşmak ve sevinmek olduğu kadar; hasretle beklenen yağmur yüklü bir bulutun selam vermeden yürüyüp gitmesi ve üzülme de var.

Ayrılığına sevinmem lazım aslında. Çünkü sen aşkın üstüne bir kat daha aşk giyineceksin, soğuk yüreklere sıcaklık taşıyacaksın, gül nefesi taşıyacaksın...

Kalbim aşklara mahkûm, aşklar kalbime sürgün. Biz aşk şehriden aşk ülkesine göçmeye hükümlüüz... Aşkın ölüsünü bu kaçınıcı öpüşüm ve ayrılığa kaç olmuştur mağlubiyetim, çetelesini tutmuyorum artık!

Sana 'kal' diyemiyorum. Sen de 'kalayım' demiyorsun. Uzak bir çağrının ipeksiliğine tutunup gidiyorsun; baharın en fazla beklendiği yere, kırkikinci yağmurlarının en güzel yağdığı yere...

Ve gidiyorsun, kalbimdeki aşkı da götürüyorsun, kalbin aşk yüklü...

Baharın hasretle beklendiği yere gidiyorsun.

Yağmurların en güzel yağdığı yere gidiyorsun.

Omuzlarına hüznün gibi incek yağmurlar...

Saçlarından yağmur damlaları sızacak topraklara.

Hep gidebilme ihtimalini konuşurdun ya, gidiyorsun işte.

Ben ne yapmalıyım bu kanatan ayrılığa?

Ve ayrılışlarımı, kendiliğinden damlayan bir gözyaşı sessizliğinde zamanın denizine bırakıyorum...

Tıpkı kalbim gibi, tıpkı kalbim gibi...

Ey küskün aşk

“Hiçbir kurtuluş savaşı kaybedilmedi!”

Aliya İzzet Begoviç

Bütün olanlardan sonra hayat kötü bir roman gibi geliyor. Filistin silüetine dönüşüyor sofrada ekmek, bardakta çay, okuduğum kitap. Silik kahramanlar, belli belirsiz olaylar ve soyuttan sıyrılmayı beceremeyen düşünceler..

Tanımsızlıklara hapsediliyor şuurumuz. Tonlarını karanlık mahzenlerden alan kara renkler kirletiyor idrakimizi serapa. Kirlenen ruhlarla kirli olanı görmek mümkün olmuyor.

Yüreğim işgalcilerin poligonu oluyor. Dünya tüm tankları, panzerleri ile en üstün ateş gücünü kalbimde sınıyor. Simsiyah dumanları yükseliyor zulmün, yüreğimin en beyaz yerinden. Bombalar boşaltılıyor üzerime ‘beyazı’ kanatmak için. Yüreklarimizi vatan edinen o “süt beyazı” ki korkusudur o zalimlerin.

Bir aşkla çınar olup dünyayı gölgemin altında serinletmişim. Bir ‘aşk’la bembeyaz bir renge boyamışım kapkara ülkeleri. Aşkım diyar diyar gezdirirken beni, ben aşkın kölesi oluyordum; ben aşkı sevdiğçe kıtalar boyunca büyüyordum. Ben aşk uğruna candan ve canandan geçerken aşk binlerce can katıyordu canıma.

Beyazın soyağacını saklıyorum kalbimde. O beyaz ki, kıtalar boyu uzayan coğrafyaların pak örtüsüydü. Yeryüzü sultanlığına erenlerin avuçlarına kıtaların anahtarı bırakıldığı

anda, Allah sevgisi idi, hamd için toprağı öpen damla damla gözyaşıydı. O beyaz ki maddeyi aşmaktı, adı 'aşk'tı.

İcra edilen zulme sanki film izler gibi bakıyor gözlerim. Ama filmi ben bitirsem de film bitmek bilmiyor. En acılı film-
lere figüran oluyor kalbim. Zift rengi gecelerde altın ışıklı
gündüzler çağırıyorum. "Yenilgi yenilgi büyüyen bir zafer"i
ben de arıyorum. Bu film: "Motor" denilince başlayıp, "stop"
denilince bitmiyor. Bu filmde her şey gerçek! Sahne gerçek,
kullanılan mermiler ve füzeler gerçek, elbiselerde akan kan
gerçek, ölenler gerçek... Çekim bitince kimse gülümsemiyor,
ölenler ayağa kalkmıyor, akşam olunca aile sıcaklığı yaşanmı-
yor evlerde, acılar alıp başını uzaklaşmıyor...

Filistinli şair Hannan Avvad şiiri ile kalbimi avuçlar ve
yavaş yavaş sıkar. Damarlarım lifleri kopmak üzere gerilmiş
ip gibi çekilip gelir sanki canım yerinden sökülür... Demek
ki acılar insanı öldürmüyor, belki de acıyla besleniyor insan
ruhu, yaşamaya devam ederim her nasılsa! Ve kimileyin yıkık
evinin viranlığında göğsünü nefessiz bırakan acıyı dizlerini
döverek savuşturmaya çabalayan bir annenin yaslı ağıdına
karışırım...

Filistinli bir çocuk oluyorum. Doğduğum gün sırtıma
vuruldu hesap. Çabucak büyü, dediler. Bebek olmadan 'büyük'
oluyorum. Can havliyle doğurmuş beni anam, nasıl hatırlar
doğum günümü. Çamurdan tahtadan silahlar oldu oyuncak-
larım... Her sabah yatağımdan kalkarken geride 'yurdunu
kurtaran bir kahraman' düşü bıraktığımı, henüz küçük köpe-
ğimden başka kimse bilmiyor. Sevdiğim her şeyin adını 'hürri-
yet' koyuyorum, her sabah ezan vaktinde, esen meltemlerden
hürriyetin kokusunu alıyorum, onu içime dolduruyorum.

Baba öpücüğünün serinliğini bir gün olsun duymadığımı,
her gündeğümünde annemin yanağındaki gözyaşını, Allah'a
kalkan ellerdeki acı feryadı nasıl anlatırım? Henüz korkuyu
tanıma fırsatı bulamadım. Elimde taşlarla tanklara karşı du-

ruşum, sembolü oluyor direnişin. Belki de bu öfkelenendiriyor zalimleri...

“Beni salıncaksız kodular,
ekmeğimi çamura buladılar, kirpiklerimi toz toprağa,
aldılar tahta atımı benim,
yükü babamın sırtına koymaya zorladılar beni,
gecenin ağırlığını kaldırmaya zorladılar.
Kim açtı ateş arklarını içimde,
kim açtı, kim açtı, kim?”

Fatva Tukan

Ben gözyaşlarının, acıların, açlığın, şahadetin temsilcisi, elbette kurtuluşun muştusuyum. Güneşler benim ıstırabımdan beslenecek, ıssız ruhumdan patlayacak özgürlük. Bakışlarından kan saçılanlar, beni küçük kurşunlarla vuracak değillerdi, en sevdiğim oyuncak misket...

Ey Filistin,
Ey acıların en acısıyla debelenen masal,
Ey asûde rüyanın kan terleyen kâbusu,
Ey buharlaşan su, yağmayan yağmur, kilime düşen ateş,
kabuksuz yara...

Ey en uzun gece, çatlamak bilmeyen sabır taşı, yorgun düşen çılgık...

Ey gittikçe açılan beyaz, ey kozasız kelebek, ey küskün aşk!

Ey her indifada ile ruhumu titremelere salan vaveylâ!

Sen söyle Filistin sen söyle, hangi adınla çağırayım seni?

Ne kadar bağırsan da sesin çıkmıyor. Kimsecikler duymuyor seni. Üzerindeki en kalın atlasıdır gafletin. Sen çılgınlığını Rabbine duyur. Mutlaka o gelir imdada. Uğraşma kulağına kurşun dökülenlerle.

Ya aşk, aşk nerede?

Mümbit coğrafyamızda bahar esintileri gezdiren, herkes için özgürlüğü bir su gibi dağıtan o aşk nerede?

Aşk bize küstü! Bunca zamandır çektiğimiz acıların yegâne sebebi, aşkı incitmektendir. Ne zaman ki aşkı hücrelerime taşırsam, aşkla beyazlaşırsa ülkem, işte o zaman karar-mış yüzümü zambaksı gülümsemeler kaplar.

Ey küskün aşk, ani bir “günyağmuru” gibi in üstümüze, dağıt başımızda dolaşan bu elim kasveti! Bu dünya sürgünlüğümüz ancak sen gönlümüze girince biter, sen evimize gelince kesilir annelerin ılık gözyaşları... Sen istersen döner mahpus babalarımız zindanlardan, sen dilerse zeytin ağaçlarımız yeneden zeytin uzatır sofralarımıza... Ey küskün aşk, ancak sen dokunursan çiçekler açacak obalarımız, ovalarımız... Sen ardında durursan türkülerimizi söyleyecek dağlarımız!

Gözlerine bomba atsalar da Filistin beyazını çoğaltacak, nurseli şarkısı sonsuzda yankılanacak ve Filistin yine var olacak. Bize küsen aşk yine gelecek, onunla barışacağız, bizi yeneden sevecek... Ve tekrar büyüyüp çınar olacağız!

“Ve ant içerim ki,
bir mendil işleyeceğim yarına kadar,
gözlerine sunduğum şiirlerle süslü
ve bir cümleyle, baldan ve öpücüklerden tatlı:
“Bir Filistin vardı,
bir Filistin gene var!”

Salim Jabran

Ey küskün aşk, n'olur duy sesimizi!..

Çiçeklerin sözcükleri

“Allah’ım bana bir ev dolusu kitap
Bir bahçe dolusu çiçek ver.”
Konfıçyüs

Su yeryüzünde kendimizi huzurda hissettiğimiz sınırlı sayıda yer vardır. Sizlerin gönlü nerelerde eğleşir bilemem ama benim belli etmeden çağıran mekânlarım var. Oralar, işten güçten fırsat bulduğum zamanlardaki ilk uğrak yerlerim olur.

Bu yerler nereler mi: Çiçekçiler, kitapçılar bir de aktar dükkânları. Buralarda dolaşmak müstesna bir keyif verir bana. Çiçeklerin arasında dolaşırken dünyalık dertlerim eriyerek, yerine çiçek kokuları ile bambaşka diyarların havası konuk oluverir. Envai renkteki çiçeklerin, her birisinin farklı öyküleri vardır. Aktarların şifa kaynağı bitkilerinin insan ruhunu yatıştıran kokusuna, zihni ferahlatıcı tesirine hayran olurum.

Gezip tozduğumuz yerler kişiliğimiz, zevklerimiz, incelik ve önceliklerimiz hakkında da ipucudur aslında.

Çiçekçi dükkânlarında, renk renk çiçekleri seyretmek, adını bilmediğimiz çiçeklerle tanışmak, onlara dokunup okşamak, nereden aldığını hiç düşünme zahmetinde bulunmadığımız kokularını ciğerimize doldurmak... Çiçeklerin en çok da nazlı duruşları dokunur yüreğime. Naif, kırılğan, dokunmaya

kıyılmayan, küsecekmiş gibi... Her an 'elveda' diyecek bir hâl taşır çiçekler. Bir çiçek kadar ölüme yakın kaç canlı var sanki. Ne denli sevinçse çiçekler o kadar hüzdür ne kadar buluşmaksa o kadar ayrılıktır...

Sadece bunlar için çiçekçi dükkânlarına uğramak az şey mi? Ama benim daha fazla gerekçem var. İlk gençlik yıllarımda yaşadığım ilçede bir çiçekçi dükkânı vardı. Adı Funda Çiçek Evi idi. Çarşıya indiğimde yolumu mutlaka o caddeye düşürürdüm. Çiçekçinin önünde durur dakikalarca seyrederdim. Camekâna kafamı dayar, çiçek adlarını okurdum.

Çiçekleri geceleri yıldızların emzirdiğini, çiçeklerin sabaha kadar koca bir çiçeğe benzeyen yıldızlara bakarak büyüdüğünü, onlara renk ve desenlerini yıldızların armağan ettiğini hayâl ederdim. Yıldızların da evrende güzel kokular yaydığına, onların adının da çiçeklere benzediğine inanırdım. Geceleri balkona çıktığım zamanlar, göğün sonsuzluğunda parlayarak göğe avize gibi asılan yıldızların çiçek kokularını çekerdim ciğerime; o sükût içerisinde, ihlâsla dua ederdim. Sanki yıldızların özel bir kokusu vardı, bunu duyardım.

Her sevdiğim kişiye bir çiçek adı verir, o şahıslarla karşılaştığımda gülümserdim. Çünkü kimi zaman açelya ile karşılaştırdım kimi zaman kaynanadili ile. Bazen orkide oluyordu ellerini tuttuğum bazen sarmaşık... Kırıldığımı belli etmek için küstüm çiçekleriyle konuşuyor, barıştığımda zeytin dalları koparıyordum bahçelerden. Zaman geçiyor, çevrem çiçeklerle doluyor, kendimi çiçek tarlasının ortasında mesut bir ada gibi hissediyordum. Hayat hem matraktı hem şakrak. Çiçekler bazen ayrılık, hasret ve gurbet oluyordu bazen de sevda, aşk ve vuslat.

Sevdiğim birilerine çiçek alıp hediye etmeyi çok istiyordum. Gülü, menekşeyi, karanfile sevdiğime dağıtmak, parmaklarımın arasına aldığım çiçekleri gülümseyerek sevdiğim insanların avuçlarına bırakmak... Hele özel günler yok mu, bu

saadet günleri bende ne acılar bıraktı. Onlarca kişiye vermek istediğim çiçekleri para denkleştirip alamazdım. Armağan olarak neden çiçeklerden başka bir şey düşünemezdim sanki!

Çiçekçi dükkânından çiçek seyretme merakım az kalsın başıma iş açıyordu. Dükkân sahibi benden şüphelenmiş, ne arıyorsun her Allah'ın günü burada çocuk, demişti. Yüzü, kirli sakallı orta yaşlı adam, çenesini sım sıkı kapatarak çakır gözleriyle beni adamakıllı korkuttu. On beşime merdiven dayamıştım. Onurumu korumak için bir daha çiçekçiye yaklaşmaz oldum. Çiçeklere uzak kaldırımlardan, köşe başlarından, binaların arasından bakıyordum. Yaşadığım yer küçük bir şehirdi. Gidecek başka çiçekçi yoktu. Şimdilerde Funda Çiçek Evi'nin yerinde yeller esiyor.

Çiçekler içinde en fazla gülü sevmeye başlamıştım. Dua öğrenmeye gittiğimiz caminin imamı, içinde “gül” imgesi olan bir ilâhi okumuştı. Öğrendim ki gülün mecazî mânâsı “Muhammed” demektir. Kırmızıyı da o yüzden çok sevdim, gül uğruna. Salih Hoca, derin bir kuyunun dibinden geliyormuş hissi veren sesiyle: “Gül Muhammed'in yoludur.” deyişi hâlâ kulaklarımda çınlar.

Edip Cansever, mimariden yoksun, dört duvardan ibaret o köy camisinin içindeki çocukluk heyecanıma ayna tutar sanki:

“Gül kokuyorsun, amansız kokuyorsun
Bu koku dünyayı tutacak neredeyse
Gül, gül! Diye bağırarak çocuklar bütün
Herkes hep bir ağızdan: Gül!
Ve her şeyin üstüne bir gül işlenecek”

Her çiçeğin bir anlamı vardır. Bu anlamların yaprakları arasından baktım hayata. Bir insanın derdini çiçeklerle anlatmayı denemesi kadar asaletli başka bir şey düşünülebilir

mi? Ve derdimizi anlattığımızda hangi duygu sahibi varlık, çiçeklerin anlamları karşısında incelmez? Haydi, geçit vermedi diyelim, hangi kalenin burçlarına bir gülfidanı düşer de minik prensesin yüreğinde ince bir gedik açılmaz. Mümkün mü hiç?

Gelincik çiçeği masum sevgiyi, karanfil insanın kendine duyduğu saygıyı, lâle aşkı, menekşe alçak gönül sahibini, orkide kendine özgü olmayı ve gururu işaretler... Papatya sevenlerin temiz bir kalp taşıdığına inanılır. Portakal çiçeği karşılıklı aşkı belirtir. En sevdiğim çiçek isimlerinden biri de yasemen olmuştur, ses uyumundan dolayı onu hep Yasemin adındaki kızlarla kıyas etmişimdir. Yasemen güzel huylu olmak ve çevresi tarafından sevilme demektir. Çan çiçeği sadakat ve bağlılığı gösterdiğinden bu çiçeğin hayranları, uzun yolcularının tercihi olur. Narçiçeği, ıhlamur çiçeği...

İyi de çiçeklere bu anlamları kim vermiş? Neden her bir çiçeğe kendimizden yani insanî olan bir şeyler katma gereği duyarız? Çiçekler mânâlarıyla doğmadığına göre... İnsanoğlu kendini anlamak, anlamlandırmak, anlatmak, hatta tanımlamak için bile kendi dışındaki varlıklara ihtiyaç duyuyor, onlarla acizliğini örtmeye, kabalığını çiçeğin ince bedeniyle kibarlaştırmaya çalışıyor. Canından birer parça olan evlâdına yasemin, menekşe, gül, nergis, nilüfer, lâle, manolya, begonza gibi isimleri koymasını nasıl açıklayabiliriz.

Ununu eleyip eleğini duvara asanlardaki çiçek merakıysa bambaşka bir inceleme alanıdır. Hani işçinin, memurun, esnafın ahir zamanlarını sükûnetli bir mekânda, çiçeklerle halleşerek geçirme isteği yok mu? Konfiçyüs ömrünün ikinci baharında "Allah'ım bana bir ev dolusu kitap, bir bahçe dolusu çiçek ver." demiş. Hayatın geçiciliğini, biticiliğini ancak son demlerinde adamakıllı hisseden insan, çiçeklerle aynı kadere paylaştığını anlıyor. Onun gibi soluyor, onun gibi kırılıyor, onun gibi ölüyor...

Hâlâ çiçekçi dükkânlarının önünden geçmeyi seviyorum. Hâlâ çiçek adlarını öğrenmeyi ve onlarla konuşmayı özlüyorum. Hâlâ çiçekçilerin camekânlarından bakarken korkuyorum. Hâlâ göğe her baktığımda yıldızları çiçek olarak görüyorum... Ve hâlâ çiçekleri birer küçük kuğuya benzetiyorum, yıldızların ışığın kuşatmasını püskürttüğü zamanlar onları seyredip dua ediyorum, onların cennet kokusunu ciğerlerime çekiyorum...

Ve hâlâ, bir dosttan gelen eski mektuptaki o cümleyi hatırlıyorum:

“Kır çiçekleri uyurken de güzeldir.”

Yaralarımızı bir kere daha kanatalım

“Baş koyduk ve başımıza gelene razı olduk.”

Arap atasözü

Batı edebiyatı dersimize gelen Mustafa Kırıcı Hoca öfkelen-
diği zaman: “Şiir sevmeyen insan mıdır?” der konuşma-
sında yenir bir güzergâh açardı. Hocamız gerçekten öfkelenir
miydi, yoksa bu, bizleri şiire karşı tahrik etmek için kullandığı
bir metot muydu bilinmez ama kapalı dünyamıza şiirle pen-
cereler açtığı muhakkaktı. Hâlâ o pencerelerden içimize düşen
ışıklar, iç âlemimizi inceltir, ısıtır ve aydınlatır...

Hayat şiirle anlam buluyordu. Yüreğimizde biriken de-
lişmen duygular ancak şiirin kanatlarında teskin oluyordu.
Belki ciltler dolusu söyleyecek sözümüz, kendimize göre
problemlerimiz vardı ama bütün bunları söylemek için birkaç
mısralık şiir yetiyor da artıyordu. Her gün kalbimizin en körpe
yerine birkaç kıta şiir gömüyorduk. Yaralı genç ruhlarımızı şiir
anlıyordu.

Ruhumuzun dibinde sırlanan problemlerimiz şiirin tut-
kulu kanatlarına tutunarak gün yüzüne çıkabiliyor, böylelikle
şerh edilemeyenin kuşatmasını kırıp özgürlüğe eriyorduk. Bu
cihetiyle şiirin gençler için bir kontrol mekanizması olduğunu
ise henüz keşfetmemiştik. Şiirin inkâr edilmesi mümkün ol-
mayan sakinleştirici, yatıştırıcı ve iyileştirici bir yönü vardır.

Söz arasında “sultanım” demeyi adet edinen Salâh Birsell
de şiirin incelten, nazeninleştiren yönüne vurgu yapar ve bir

şiiirinde: “Şiiri seversen / Zekâ yaşın büyür / Kimselere dokunmaz / Hayvanları öldüremezsın” der.

Üniversite çağları aşkın, inancın ve fedakârlığın yiğın ağaçların meyveye durması gibi yoğun yaşanan vakitlerdi. Milletın bize ihtiyacı vardı. Geliyorduk, işsizlere iş, çaresizlere çare, yüzyıllarca ezilen Anadolu insanına kurtuluştuk... Yanmaya hazır yüreklerimizi ateşleyen şiirler taşıyorduk bedenlerimizde. Beynimizde, kalbimizde, ceket ceplerinde, cüzdan aralarında şiir saklıyorduk hep.

Şiir bizi inşa ediyor, onunla müteal anlamlar buluyorduk kendimize... Her şeyimizdi; devamız, aşkımız, sevdamız, düşmanımız, dostumuz... Geceleri loş lambalar altına okuyor, şadırvanlardan akan sulara ağlayarak eşlik ediyorduk... Dostlarımızla karşılıklı şiirler seslendiriyor ve her şiirin sonunda acıklı bir ‘ah’ çekiyorduk.

Gündüzleri birer silah oluyordu dudaklarımızda şiir... Onunla vuslata eriyor, onunla boyun eğdiriyorduk zalimlere... Sözlerimize, fikrimize can katıyor, acıların kabuğunu kırıyor içindeki usâresini içirip gökten melek kokularını indiriyordu bize...

Konuşmalarımızın en derin yerine Necip Fazıl’dan, Mehmet Akif’ten, Yahya Kemal’den, Cahit Sıtkı’dan, Orhan Veli’den mısralar koyuyor, şiirle pusu atıyor, kendimizi buluyorduk. Fuzulî’yle, Bâki, Nedim, Galip, Arif Nihat Asya, M. Fethullah Gülen ve Nurullah Genç’le mecazî/ilâhî aşkın motiflerini okuyordu yüreklerimiz...

Yıllar geçiyor, kalbimize gömdüğümüz şiirler çiçeklenmeye başlıyordu. İnce uçlu tomurcuklar patlıyor, çiçek kokuları her yana yayılıyordu...

Sonra ne olduysa oldu. Büyülü cümleler, ruhun bunca maddeleşmesi karşısında terk-i diyar etti. Hayatımıza ‘kazanmak’ girmişti. Evlerimizde ‘avadanlık camı’ gün boyunca ruhumuza mersiyeler okuyordu. Kelâm-ı kibarlardaki lâtif

mânaları yitirmeye başladık. Gönül bağlarından bereket kuşları uçtu gitti. Şiir de bize küstü, bir aşk da böylece bitti...

Ahmet Telli mısralarında, hayatımızdan sessizce çıkan pek çok güzel alışkanlığımız gibi şiirin de gidişine yumuşak bir feryatla katılır. Çünkü şiir içimizde çiçekler açtıran, Ya Hayy'ın tabiata üflediği bir aşk meltemi olarak bilinir erbabınca.

“Bir aşk nasıl biterse öyle bitti bu aşk da
Uzun bir hastalık gibi
Aralıksız dinlediğim alaturka bir fasıl gibi
Gökyüzüne bakmayı, dostlara mektup yazmayı
Çiçekleri sulamayı unutmuşluğum gibi Bitti”

Uluslararası bir ırmak gibi dağlar tepeler, çöller, ovalar aşan, aktığı yerleri yeşerten, bereketle donatan şiirin içimizdeki damarı, gün geldi buharlaşarak azaldı, çörtük bir su arkı gibi kalakaldı. Zaman geçtikçe, bizler yenik düştükçe günlüğe-gündeliğe; içimizde duyguya, aşka, mânâya direnc baş gösterdi. Şiire geçit vermemek için çağ; eline geçirdiği çalı çırpı, taş kaya ne varsa hepsini doldurdu ruhumuzdaki şiir yataklarına. Şiir, denize ulaşmak isteyip de çaresizce bozkıra teslim olan ırmaklar gibi bitti.

Ruhumuz, bedenimiz, sözümüz yağmursuz kalan vadiler gibi hayat suyunu kaybederek çitirtısız, ürpertici bir ıssızlığa mahkûm oldu. Şiir adını verdikleri “yoksulluk edebiyatı”yla içsel nameler eşliğinde bağırıp çağıran insanlar olduysa da bunlar, derûnumuzdaki şiir vadisini hiç şenlendiremedi.

Yine de ağzından gül kokulu baharlar, yetkin meyveli yazlar, buz tutmuş kışlar görme sevdalısı bir avuç gözü pek insan, şiirle yolculuğu sürdürmeye kararlı gözücüyor. Nurullah Ulutaş da şiirin bitmesinden korkuyor, şiiri yaşatmak ve belki de şiiri yaşamak için son bir kere daha, var gücüyle taarruza geçiyor. Sakat, yarım, malul şiiri şiirsizlikten evlâ bulu-

yor. Őiri tutsaklıktan kurtarmak belki de Şiir ülkesinin talan edilmesini engellemek için avazı çıktığı kadar bağııyor sanki Şiir ordusuna:

“Ya istiklal...

Ya lm.

Bacaklarından kestim

Şiiri bu gece

Kangren olur diye.”

Yeniden çocuk olmak

“Kitap yak ki çok kitap okuyalım bu kitabı
O kitapların ışığında okuyalım bu kitabı”

Sezai Karakoç

Deli gönül diyor ki: “Sırtına bir şelek çocuk hikâyesi vur, bir dağ evinin yolunu tut!” Çıpıl bir odun sobasının çıtır çıtır yayılan sıcaklığında, bir demlik çay, içilmek için demlenedursun...

Dışarıda kar, içerde nar gibi odun sobası, odayı saran çay kokusu ve kitap...

Çocukluğu yeniden keşfediyorum. Çocukluk beni tekrar buluyor. Aynalara düşen siluetimi değiştirmeye gücüm yetmese bile kalbimi çocuk düşüncesiyle, çocukluk hülyalarıyla dolduruyorum. Fersudeleşen ruhuma, Polyanna'nın mutluluk oyununu öğretmeye çalışıyorum.

Bu günlerde bol bol okuyorum; Çocuk Kalbi, Alice Hârikalar Diyarında, Polyanna, Küçük Kemancı, Efe, Ant, Çirkin Ördek Yavrusu, Küçük Prens...

Ne olur bu saydığım kitaplara dudak bükmeyin; onlar, içinde öyle güçlü bir hayat enerjisi taşıyor öyle dokunaklı saf bir tat bırakıyorlar ki insanın dimağında. Ellerimin arasında kuş gibi sıcak, pırpır titreyen başka bir kitap ve o kitapta bambaşka bir âlem!

Kibritçi Kız'ın yaktığı kibritle içimdeki karanlık kuytuları

aydınlatıyor, mevcudiyetimi kuşatan hayallerle mesut oluyorum.

Ne zaman ki kitabı kapatıyorum; işte o vakit zümrütten bir rüya kırılıyor, baharın şarkı söyleyen çiçekleri boynunu eğiyor, baldudak bir çocuk küsüyor, dönen bir dünya duruyor...

Şair, sükût-u hayal ile der: “Çocukluk ne güzel ülke şimdi Allah’ım / Yeniden çocuk olmak yok mu Allah’ım!”

Çocuk olmak zor... Çünkü çocuk olmak “kendin” olmaktır. Bu ucube çağ, bizi kendimize bile yabancı kılıyor. Bizi işgal ediyor, korkutuyor, susturuyor... Çağın işgaline karşı direnişimiz ancak içimizdeki çocuğu yaşatarak olabilir. O zaman aslımıza dönerek temiz kalabiliriz. İçimizdeki çocuğu hatırlamalıyız. Onu beslemeli, büyütmeli, korumalı ve yaşatmalıyız. Onun bize ihtiyacı olduğundan daha fazla bizim ona tutunmaya ihtiyacımız var. Hayatımızın saf yanını hep keşfeden, soru soran yanını ‘içimizdeki çocukla’ yaşayacağız.

Ne yalan söyleyeyim, zamane çocuklarına imreniyorum. Onlar kendilerine sunulan imkânların kadrini bilirler mi, bilemem ama ben dünyaya biraz erken gelmiş olduğuma hayıflanıyorum. Tam çocuk olunacak vakit, bu vakit!

Benim gibi kimi zamanzedeler ilk okumalarında ellerindeki “Cin Ali’nin Atı” ve “Cin Ali’nin Kara Gözlü Kuzusu” ile avunadursunlar; ülkemizde çocuklar altın bir zamanın içine doğuyorlar. Günümüz matbuatında muhteşem bir çocuk yayıncılığı oluştu. Her gün çocukların kalbine yeni bir dünya sürülüyor. Çocuk kitapları, dergileri, evrensel ve millî değerleri öğütleyen çizgi filmler papatya gibi çiçek açmakta. Muhteşem kitaplar; çocukları ‘altın bir nesil’ olarak büyütüp, altın bir çağı kurmaya taşıyorlar.

Ah canım cicim anne-babalar, n’olur sanki bir akşam vakti ocağa çayı koysanız, aile efradını bir araya toplasanız, çayınızı yudumlarken Ömer Seyfettin’in “Ant” adlı hikâyesini

sesli okusanız. Çocuklarınıza başkaları için yaşamamanın, sözünde sadık olmanın, kardeşliğin önemini anlatmış olsanız. Minik bedenler “Diyet”i okuduğunuzda mihnetsiz yaşamamanın kollu yaşamaktan daha yeğ olduğunu öğrenseler...

Televizyonun düşündürmeyen, boyuna yüklemek isteyen hatta dayatan tarzına inat, kalbimi korumak için kitaplara sığınıyorum. Elbette biliyorum ki televizyona karşı tavır almak sorunumuzu çözmez, onu da iyilik ve güzelliklerden yana evirmeliyiz. Televizyonların yayın akışına müdahale etmemiz pek mümkün olmadığı için kendimizi ve ailemizi onun yıkıcı tesirinden korumaya gayret etmeliyiz.

Çocuk kitaplarından çevirdiğim her sayfa ile karanlığa, keşmekeşe, zulme, kirliliğe ve savaşa isyan ediyorum. Her çocuk kitabından sonra cehaletin kabuğunun çatladığını ve çağ kurucuların ışık tayflarını görüyorum. Her öykünün sonunda içimden bahtiyar ırmaklar geçiyor, saflığa ve dinginliğe eriyorum...

Okuduğum her hikâyeden sonra “Yeniden çocuk olmak yok mu Allah'ım?” diyorum.

Kalbi şehirlere bölünen adamlar

Ş u öğretmen milleti kadar yüreği yaralı başka bir meslek erbabı var mıdır bilmiyorum. Peşin olarak kabul ettiği gurbet yakarken içlerini onlar; kimi zaman dağ başlarında, kimi zaman metropollerin ıssız ve soğuk kuytularında bir ateş yakmanın ızdırabını yaşarlar.

Bütün bunların üstüne bir de ayrılık gelip dayanır kapıya... Öğrencilerini, acılarını, hüznünü, yalnızlığını, sevdasını ve davasını bir bohça gibi içine alan şehirden ayrılık... İşte bu ayrılık adama öyle koyar ki anlatmak kabil değil! Ve öğretmenin kalbinden bir şehir kayar. Kanatarak, tırmalayarak, söke-rek bir şehir, paslı bir çivi gibi çıkar ve öğretmenler, şehirlere bölünerek yaşar.

Bir şehir sizden çok şeyler almışsa ve çok şeyler vermişse işte o zaman unutmak zor olur. Hangi varlık insan kadar acı çeker şu dünyada. Sevmek acı; nefret acı; gelmek acı, gitmek acı... Ne garip, insan isteyerek severek bulunmadığı şehirleri bile ayrıldıktan sonra hasretle anıyor.

Şair, "Mazi kalbimde yararır." der. İçine bırakıldığımız hayatta rolümüzü icra etme telâşıyla koşuştururken 'şimdiki zamanı' habire heder ediyoruz. Şimdiki zamanda insan kendisi olamıyor, gelecek zamanın cazibesi ânı israfa sebep oluyor. Ne ki sanatkârane yaşanamayan ve ömürden düşüp kayda geçmeyen her sayfa mazi olduğu gibi kalpte de ince bir

yara olarak iz bırakıyor. Edindiğimiz yaralar zamanla kabuk bağlayıp iyileşse bile acısı beklenmedik bir anda varlığını hissettirir. Oysa bir türlü anlamıyoruz ne geçmiş zaman var ne gelecek zaman, yalnızca bütün zamanları içine alan koskoca bir 'şimdiki zaman' var.

Her insan için yaşadığı yerler onun kişisel tarihinden izler barındırır. Mahalleler, caddeler, evler, parklar, hastaneler, mesire yerleri hatta yollar hayatınızın yazılı olduğu birer aharlı sayfa olup açılır önümüze. Bir parkın banklarından birisinde bir dostunuzla ağız dolusu gülüşlerinizi bırakmışsınızdır, yüz binlerce evin arasında yaşadığınız evin hatıraları yüreğinizi burkar, dağlar arasında kıvrımlanan yollar hep sıra hasretine dökülür. Yaşadığım yerleri her zaman özlemem gayet doğal diyorum kendime, çünkü oralarda yasemen kokulu ömür çiçeklerini bıraktım. Evet o mekan ve zamanda acılarım var, sevinçlerim var, sevdalarım var, dostlarım var, öğrencilerim var, emeğim var... Ve günahlarım!

Geçenlerde dosyaları karıştırırken Özel Serhat ilköğretim Okulu'nda okuttuğum öğrencilerin listesi çıktı karşıma, yüreğim ağzıma geldi. Ali Kaan vardı, Sevde, Nazlı, Barış, Sinan... vardı. Hepsinin isimlerini okudum tek tek. Genizim yandı tanımsız bir duygudan. Çaresiz bir suskunluk... Hepsi de çok uzaktaydı ve belki de artık benim bıraktığım çocuklar değildiler! Ne güzel isimleri varmış meğer. Öğrencilerimi kırdığım zamanlar olmuştu mutlaka. Olanlar için kendimi suçladım, derunumda olmadık acıların patlak verdiğini duydum. Ağladım, ağladım...

Ayrılık, ölümün taslağı gibi. Ayrılmanın kader olduğunu bilmesem... İnsan bu, gittiği her yere kısa zaman sonra uyum sağlıyor. Mecburiyet olmazları bile olduruyor. Mekân kendine çekiyor, zaman hükmünü vuruyor. Ve kalbimizi şehirlere bölerek yaşamayı kabulleniyoruz. Herkese, her mekâna payını verip tercihine boyun eğiyoruz.

Atilla ilhan bir şiirinde: “ayrılık sevdaya dâhil” diyor. Çaresiz, ayrılığa katlanıyor insan. Ayrılık ölümün önsözü gibi geliyor ilkin. Basıyor, boğmaya çalışıyor ancak içimize kıvrılan zaman tortusu, ateşini kısıyor. Sonra sonra bir yolunu buluyor insan. Hicran mı, hicret mi, suali rahatlatıyor. Ruhunuzun güzel olana yolculuğu başlıyor. Aşk yaralarımızı iyileştiriyor, yıkık yanlarımızı onarıyor, diriltiyor bizi.

Zamanın sınırları içinde olup da tükenmeye mahkûm olmayan varlık tasavvur edilemez. Hepimiz elde ettiğimiz veya kaybetmekten korktuğumuz bazı şeyleri zamanın dışına çıkartarak saklama ve koruma eğilimi gösteririz. Ayrılık da zaman gibi geri döndürülemez bir akıcılığa sahip. Ona karşı durulmayacağına göre onun yıpratıcılığına karşın onunla uzlaşmak belki de onu sevmek gerekiyor. “Beşinci Mevsim” şiirinde Ümit Yaşar Oğuzcan, zamanın ellerinden değerli bir şeyleri kurtarma çabasıdadır. Ayrılığı yok sayıp bardağa dolu tarafından bakmayı dener, beklemeyi, özlemeyi salık verir.

“Ayrılık diye bir şey yok.

Bu bizim yalanımız.

Sevmek var aslında, özlemek var, beklemek var.”

Vatan Yahut Mekke/Medine

“ İlk aldığı mektupta eşinin kendisi için beş sene verem döşeklerinde yattıktan sonra hasretle ahrete gittiği yazılmıştı. Arası iki yıl geçmeden dostundan bir mektup daha aldı. İkinci mektuptan ne haber beklersiniz? Oğlu da vefat etmiş. Son nefesinde iki söz söylemiş: Önce ‘babacığım’ demiş. Sonra ‘vatan’...”

Namık Kemâl, Vatan Yahut Silistre’den...

Adetti...

Üniversite son sınıfta yıllık çıkarılıyordu. Herkese çağrışım kelimeleri veriliyordu. Bu kelimelerin karşısına o kelimenin neler hatırlattığı yazılıyordu. Meselâ; çocuk, para, öğretmenlik gibi... Bir de “vatan” vardı. Ben verilen listede ‘vatan’ sözcüğünün karşısına Kâbe yazmıştım. Kâbe ile vatan arasında sebepsiz bir ilgi kurmuştum.

Neden, vatan kelimesinin çağrışımına Kâbe yazmıştım? Öncülleri olan ve bir çıkarımın sonucunda yazdığım bir şey değildi. Akılla açıklayabileceğim bir yorumda da bulunamamıştım o vakitler. Bilmeye dayalı bir cevabı da yoktu ancak şu-urumun akışında, ruhumun kanaviçesinde, gönlümün özlem burcunda dalgalanan bir hissin çağrışımı olmalıydı. Hâlâ okul yıllığını açıp bakan arkadaşlar, vatanın bana neden Kâbe’yi hatırlatmakta olduğunu düşünüyorlardır belki de.

Vatan, dendi mi meşhur hürriyet kahramanı Namık Kemal’i hatırlamadan geçmek olur mu? Onun “Vatan Yahut Silistre” piyesini, vatan şiirlerini okuduğumuzda, vatanı ne

denli soyutlaştırıp ilahileştirdiğini ruhunda duymamak mümkün mü?

“Vatan git Kâbe’de siyaha bürün
Bir elin Ravza-yı Nebevi’ye uzat
Bir elin Kerbelâ’dan Meşhed’e at
Ve kâinata o heybetinle görün”

Aslında, anlamak zor değil vatan ile Kâbe arasındaki bağı varlığını. Anlamak zor değil şairin vatanı Kâbe’ye gönderip siyaha büründürme isteğini. İstirapların ufkumuzu çepeçevre bağladığı zamanlarda, hep ve her zaman milletler, kutsallara sığınıp direnme gücünü mukaddes bellediği değerlerden almaz mı? Düşman kıra kıra ilerlerken, her gün aziz vatanın bir parçası kopup giderken, yığınla insanımız aç bîlâc yolları düşerken, devletimiz dünya dengesinde zaafa uğramışken, yönetenler acz içindeyken, aydınlar kavramların labirentlerinde kaybolmuşken neye ve nereye sığınır insan?

Vatan şairi sanki kendini çöllere bırakan bir günahkâr derviş edasıyla içlenmekte ve feveran etmektedir:

“Sen oldun cevrine ey dilşiken mahsun ben mahsun
Felek sevinsin gülsün gayrı, sen mahsun ben mahsun
Ölürsem görmeden millette ümit ettiğim feyzi
Yazılsın seng-i kabrimde; vatan mahsun ben mahsun.”

Kâbe’deki dönüş hareketi (tavaf) sanki vatanı da kalabalıklarının arasına çekip halkaya dâhil ediyor, kâinatın bütünündeki ahenge katıyor ve onu ilahî bir huzurun kanatları altına alıyor. Vatanı toprak parçası olmaktan çıkarıp bir emanet hâline getiriyor. Dünya, Kâbe merkezli ve çevreye yayılan münteha bir vatan oluyor hatta yeryüzünün sınırlarını cennete komşu kılıyor.

Kâbe, vatanı o denli mehîp hâle getiriyor ki heybeti karşısında taaccüpte kalıyor insan. Heybetinden korkuyor düşman. Müminlere ise hayret ve hayranlık duygusu ile sermest bir hâlde, dâhil olduğu manevi alanın haz ve huzurunu yaşıyor.

Arif Nihat Asya, Naat'ında şöyle içlenecektir:

“Kâbe'ne siyahlar
Yakışmamıştı, yâ Muhammed
Bugünkü kadar!”

İhtimal, Asya şiirini yazarken kendisi gibi vatanı da hüznü görüyordu. Matemin rengi siyah, Kâbe'ye yakıştığına göre vatana da yakışıyordu. Arif Nihat Asya, İslam âlemini mücerret, yekpare bir vatan olarak algılıyor ve Kâbe'nin karalar bağladığı zamandaki acıdan daha büyük acılar yaşandığını dile getiriyor.

‘Kâbe’ dendi mi ‘vatan’dı hatırladığımız. Vatan dendi mi Kâbe... Kâbe'ye götürdü dedelerimiz vatanın kokularını. Kâbe'den döndüklerinde onların elbiselerini kokladık vatan yerine. Medine hurmalarını tozu ve toprağı ile yememeyi saygı eksikliği ve kalp kusuru gibi algıladık. O beldeden dönenler bize biz onlara sarıldık sımsıkı, vatanın aşkını ölesiye hissettirmek için.

Kâbe'yi ziyaret eden her kişi (mümin) bilge ve kâmil bir tavrın sahibi olur. Oradan dönen her mümin her müminin nazarında ihtirama layıktır.

Bu çağda tutsaklık kavramlarla başlıyor. “Vatan” yerine “yurt” denilmesinde ısrar edenler, acaba biliyorlar mı ‘yurt’ kelimesinin Kâbe'yi hatırlatmadığını. Üzerinde yaşadığımız toprakların altında kefensiz yatan, adsız kahramanları unuttuğunu. Yoksa Kâbe'yi anımsatmaması için mi “yurt” kelimesini yerleştirmeye çalışırlar. Bana vatan yerine yurt ke-

limesini vermiş olsalardı arkadaşlarım, o mübarek kelâmın karşısına ne yazabilirdim sahiden!

Vatan ve Kâbe... İkisini birbirinden ayıramadım. Ne zaman vatan dedimse Kâbe tüllendi karşımda. Ne zaman 'Kâbe' diyecek olsam, uzakta hüzünlü bir vatan durdu kalbimde. Ve Kâbe'nin dibinde secdeye kapanan hüzünlü bir Nebi!

Şimdi O'na (s.a.s.) kavuşma vaktindeyim. Ayak izlerini rüzgâr aşındırılmış olsa bile bastığı yerleri dünya gözüyle görmek, mescidine varıp yüz sürmek, ümmetine ettiği nasihatlerin çınlamasını duvarlarda duymak. Onu gören sütunlara sırlıklam bir bakış olmak. Ey sevgili, en sevgili bunca günaha, sorumsuzluğa rağmen sana geldim, affına geldim, vatanımın görmek arzusuyla tuttuğum bir mübarek parçasına geldim; arınmaya ve yıkanmaya geldim diyebilmek...

“Senin kalbinden sürgün oldum ilkin
Bütün sürgünlüklerim bir bakıma bu sürgünün bir süreği
Bütün törenlerin şöenlerin ayinlerin yortuların dışında
Sana geldim ayaklarına kapanmaya geldim
Af dilemeye geldim affa layık olmasam da
Uzatma dünya sürgünümü benim”

Vatan yahut Silistre; Vatan yahut Mekke/Medine...
Ne farkı var ki...

Bir mağara özlemi

“Yıkıldı yıkıldı dağlar yıkıldı
Evimin üstüne güpegün”
Sezai Karakoç

A nadolu’da “Ah evi yıkılası, ocağı yanası, kazanı devrilesi, kapısı kilitli kalası!” diye ilençler vardır. Bu feci bedduayı edenler, bir insan için ‘ev’in haiz olduğu önemi vazgeçilmezliği de olanca çıplaklığı ile haykırmış olmazlar mı?

Ev hasreti, diyor Nihat Sami Banarlı, vatan hasreti gibi bir şeydi(r). Ev ve hasret... Yan yana, iç içe, can cana iki duygu, iki kelâm. Kimi zaman bir yerden eve dönerken ayak izlerim ardımda kalınca ayak izlerimin dışarıda kalışını ve benim ait olduğum bir mekâna tüm mevcudiyetimle yönelip kavuşma isteğimi anlamlandırmaya çalışırım. Sabahtan akşama değin hayatın kendisine biçtiği rolleri aksatmadan oynama mecburiyetine bir mola ile ara verdikten sonra evine hasretle dönmeyen/dönemeyen insan ne denli ziyan içindedir. Neleri kaybettiğinin farkında mıdır? Şu fani hayatta ender yaşanan asil duygulardan birisidir, eve dönmek.

Bence eve dönüş başlı başına bir musikidir. Düşünce ile ruhun birbirine temas ettikleri, yorgun bedeninin de onlara hemdert olduğu bir grubun aheste şarkılar söylemesidir. O dönüş, eğer sahiden bir pürüz yoksa, yürek kalaklarının eşliğinde insanı madde ötesi bir dünyanın eşliğinin dibine bırakır.

‘Eve dönüş yolculuğu’nun kısacık anlar diliminde gerçekleşmesi dönüş hazzının derinleşmesini engeller. Hayatın

dayattığı rolleri; yüzümüze taktığımız şeffaf maskeleri, bedenimize giydirdiğimiz ve üstümüzde aslında hep eğreti duran kostümleri sanki eve dönüş yolculuğunda çıkarıp yapaylığı-mızdan sıyrılırız. Her türlü gaileden azade bir ruhun varlığı-nın imkânını duyarız.

Bir yere sığınmak yalnızca bir 'güvenlik' meselesi midir? Kalabalıkları hayatımıza doldurduğumuz kadar; bazen onları aynı şekilde hayatımızdan kovmayı da arzuladığımız olur. Sığınmak kendimizle buluşmak anlamı da taşıyor. Dışımıza karşı, yüzümüze taktığımız maskeleri ancak kendimizle baş başa kalınca çıkarabiliyoruz. Kendimiz olabilme rahatlığını yaşamak, ayıplanmadan, eleştirilmeden, yadırganmadan, zamana yayılmak... Bunlar sadece evde yaşanabilecek insan hâllerindedir.

Kendimiz olma ve kendimizi sürdürme ihtiyacımızı giderdiğimiz ortama kısaca "ev" diyoruz. Ev... Bu iki harfli sözcük, hayatın dişlileri arasında örselenen ruhumuzu teskin ettiğimiz, egonun karbonlaştırdığı gönlümüzü parlattığımız, kalp aynasını cilâladığımız diriltici bir sığınaktır..

İnsanın kendi içine yerleştiği zamanlar, en riyasız, en samimi zamanlardır. Kadim zamanlardan taşıyıp getirdiği ve her türlü eğitime ve gelişmelere rağmen yok edemediği kendine has ilkel yanları itibariyle insan cinsinin hayat sürdüğü evlere 'mağara' da denilebilir.

Kalabalıklarla olan imtihanımızı yalnızlığın aynasında temize çektiğimiz defterin adıdır ev. Bütün statülerimizi, sıfatlarımızı bilumum nitelik ve niceliklerimizi bırakıp yalnızlığın ortasında 'ben'e yakınlık kurduğumuz ayna... En gerçek hâliyle evinde görünür olur insan...

Ruhun mağarası bedendir. Beden ise eve sığınır. Dostoyevski "Yer Altından Notlar"da sürgün yaşadığı Avrupa'da, gözlemlediği bütün insanlar adına kendi içindekileri yazar. O romanda insanın içini yeraltına benzetmiştir.

Peygamber Efendimiz kalabalıklardan uzaklaşarak Hira Dağı'nda, Nur Mağarası'na çekilir, günlerce inziva hayatı yaşardı. Günler geçer, geceler geçer, Hz. Hatice'nin gözleri yolda kalırdı.

Muhammedî hayatı güncelleştirememek büyük sıkıntılarımızdan birisidir. Peygamberimizin mağara hayatı, bir misyonun üssüyse eğer, neden bizim evlerimizde, mağaramız, hayat üssümüz olmasın. Nur Mağarası, Sevr Mağarası...

Kadirbilmezlerin açtığı yaraları sarabilmek, dışarının zararlarından kendimizi korumak ve çürümüşlüğü temsil eden kimi kalabalıkların önüne kollarımızı makas gibi açıp gittikleri yolun çıkmaz sokak olduğunu haykırabilmek için gerilime geçme mekânlarımız olmalıdır evelerimiz.

Oku, emri mağarada gelmişti Efendimize. Cahiliyenin gözlerindeki siyah peçeyi çekip alması o kutlu mekânda ikametinin akabinde gerçekleşmişti.

Erkam, İbn-i Erkam'ın evi. Mümin ruhların vahyin usaresini emerek mümbitleştiği yer. Göğsü İslam yüklü adanmışların -beraberce- yokluğu, ıstırapı, sabrı yaşadıkları; tanışıp kaynaştıkları uzlethane... Müslümanların sayı olarak az olduğu, göz göze, kalp kalbe dertlerin paylaşıldığı; yaraların sarıldığı günler..

Ev; vahiy soluklayan, nebevi kurnadan kana kana içen sahabelerin, içinde kemal buldukları kozaları çatır çatır kırarak hak ve hakikati korkusuzca cahil yüzlere haykırma aşk, şevk ve azimlerinin bendini alan bir sele dönüşmesini de simgeler... Ev'in kapısı açılır, zulmün kara kalbine aydınlık meşâlelerle yürünür, Rab'in bergüzârı Kâbe'ye yüzler sürülür...

'Beyt' Arapça'da 'ev' mânâsına da gelir. Beytullah da (Allah'ın evi) demektir. Evlerimiz Kâbe'yi hatırlatmalıdır; içi hayat dolup taşmalı, samimiyet pınarı içtenliği ile çağlamalı, dualar dualara tutunarak göğe sağmalıdır. İçi ışık ışık ayet, el-

van elvan hadis, sayfa sayfa kitap ve yüreğinde dünya dolusu insan bulunan evler...

Eiğinden dışarı adım atarken tekrar dönebilme heyecanı drmeli içimize... Oku, emri yankılanmalı duvarlarda. Akla, ibadetle, kitapla yüklenip Şehre sağanak sağanak inmelimiz. Ruhumuzu, Őahlanan taylar gibi din ve asude kılmalıdır evimiz...

Hayatı aşkla yaşamak

“Bu gün sema' var, sem'a var, sema' var
Nur var, ışık var, ışık var
Bu aşk bir meta'dır
Akla veda var, veda var, veda var”

Mevlana

Ne çok kirletti bizi hayat. Kalbimiz, gönlümüz, duyuşumuz, düşünüşümüz metalaştı. Hırslarımızın peşinde koşarken fark etmedik belki de yanlışlarımızı. Oysa ulularımız vardı bizim ve ulularımız hayatın içine yeri gelince bir damla aşk damlatır, o aşk ile hayat küpü ballanır, yüzler güler, umutlar sarmaşıklırdı. Hayat katlanarak değil, severek yaşanılırdı.

Aşkı küstürdük. Bedenlerimizin, ilkel yanlarımızın tuzaklarına düştük. Aklımız gönlümüzün önüne geçti. Ufacık menfaatler ve hazlar uğruna yalana, riyaya, aldatmaya meylettik. Ruhumuzun önündeki engelleri kaldırmamız gerektiği halde, bizler ruhumuzun önüne daha büyük engeller dizme yarışına koyulduk. Her yanımız bereketle doluyken, dilenciler gibi davrandık; hepsini istedik. Ulularımızı unuttuk yıllar yılı. Bu cümleden Yunus'u, Mevlâna'yı...

Mevlâna'nın folklor hâline dönüşen Mevlevî ayinleriyle ilgi görmesine sevinirken; onu anlamanın, o sevgi felsefesinde derinleşmemenin elemi duymuyoruz. Sevgiyi çokça konuşuyoruz ama çokça sevme beceriksizliğimizle bir türlü baş

edemiyoruz. İçimizin darlığından dışımıza dönüp: “Gülünle dikeninle madem seni Allah yarattı, gel sarılayım.” diyebilme coşkununluğundan yoksun buruşuk bir kalbi dolaştırıyoruz. Yaradan’ın bize bağışladığı özgürlüğü kendi içimizde esir ediyoruz, kendi nefretimizin zehri ile zehirliyoruz ruhumuzu.

Yunus ne güzel demiş:“Bunca varlık var iken gitmez gönül darlığı”

Mevlâna Celaleddin, Afganistan’da Belh’te 1207’de doğmuş, babasıyla Anadolu’ya göç etmiş ve Anadolu Selçuklu sultanı Alaeddin Keykubat’ın daveti üzerine başkent Konya’ya yerleşmiş. Ahali tarafından sevilmiş, kıskanılmış, ama o derdini kâh şiirle, neyle, cezbeye kapılıp sema ile anlatmıştır. 26 bin beyitlik, altı cilt mesnevisini kendinden sonraki insanlara bırakarak 1273’te vefat eden Mevlâna, her yüzyılda yeniden doğarak ve tazelenerek rubailerini söylemeye, insanları sevgiye çağırmaya devam ediyor.

“Her gün bir yere konmak ne hoş
Her gün bir yerden göçmek ne güzel
Her ne varsa düne ait
Dünle gitti cancağızım
Bu gün yeni şeyler söylemek lazım.”

Modern zamanlar öncesi âlimlerin hayat öykülerine konuk olduğumuz zaman, onların yurtlarından koparak akan ve aktıkça çoğalan, geçtiği yerleri sulayarak mümbitleştiren bir ırmağa dönüştüklerine şahit oluruz. ‘Hayatın iliğini emerek’ yaşayan fâni bedenler, toprağa karışıp yeni başlangıçları yudumlarken; o ırmaklar, hâlâ kıtalar arasındaki çağlamasını sürdürerek yeni şeyler söylemeye devam ediyor.

Mevlâna’da sema ruhun kuvvetini artırır. Şiir, musiki ve sema; yükselişi sağlayan semboller olur. Sema aynı zamanda nizam ve intizam dairesidir. Edep ve erkân, uyum ve ahenk

orada buluşur.

Gökte, galaksiler, yıldızlar, gezegenler, uydular bir düzen ve ahenk içinde döner. Birbirine çarpmadan, uyumlu ve tek başına, büyük bir bütünü oluşturan küçük parçalar. Atom döner, içinde elektronlar, protonlar, nötronlar... Tabiatta su döner, rüzgâr döner... Vücutta kan, yeraltında su. İnsan topraktan gelir toprağa gider...

Sema varlığın bu şarkısına, insanı da katar, onun içinde insanı kâinatla tümleştirir. İnsan vücudunda tabiatın bütün maddeleri mevcuttur. Bu yönüyle insan varlığın gözbebeğidir. Ancak akıl, ruh, idrak, can maddeden gelmez, manevidir. Hem madde hem mânâ insanda buluşur.

Mevlâna akli küçük görür. Aklın görevi, dünya hayatındaki işleri tanzim etmek, ruhu Allah'a teslim etmektir. Oysa aşk... Oysa aşk... Aşk, fayda peşinde koşmaz, akıl hep istifadeyi düşünür, bunun için akıl ve aşk birbirine zıttır. Aşk bela peşinde koşar.

Aşk, 'bir' gemiye yüklenen ve geminin ağırlığından batmasına sebep olan son yüküdür.

Mevlâna mecâzi aşk için de şöyle der: "Allah'tan başkasına âşık olmak geçici bir hevestir. (...) O güzellik aslına gider, beden, kokmuş, rüsvay bir hâlde kalır."

Uluların yolu hep aynı istasyonda buluşur. Bediüzzaman Hazretleri: "Çöle düşersen buhar olursun, denize düşersen derya olursun." demişti. Hallaç "enel hak" sözü ile halk arasında yanlış anlaşılıp olsa da yüz yıllar sonra kadri bilinen bir cevher olmuştur.

Ve ölüm... Şeb-i Arus: Düğün Gecesi.

Hayatı boyunca yaşamayı anlamlı kılma cehdi ile dolup taşan Mevlâna, ölümü de güzelleştirmiştir. Sevgiliye düşünce olarak ulaşmak, gerçeğinin yanında nedir ki?

Sema, şiir, ney... Kaldırmak gerek bunları bir kenara. Vücutlar ağırlık etmeyecek bundan böyle. Artık, ruhun taşrada-

ki gurbeti doldu, sevgiliye kavuşma vakti geldi. Gel, dedi. Bu gün neşe günü. Sevinç günü. Bir düğünün en beklenen ânı geldi. Sevgiliye vuslat arzusuyla değil miydi olanca çilelere katlanmak. Öyleyse beklenen gün bu gün. Davullar, zurnalar, ziller çalmalı. Bizim ölüm adını verdiğimiz şey muhteşem bir kavuşma günüdür, düğün gecesidir.

“Yanımıza defsiz gelme!
Bizim düğünümüz var, kalk davulları çal.”

Mevlâna herkesi çağırmıştı dergâhına. Şöyle diyordu:

“Ne olursan ol yine gel
İster Hıristiyan, ister Yahudi
İster Mecusî, ister putperest ol
Gel bizim kapımız ümitsizlik kapısı değildir
Bin kere tövbeni bozmuş olsan da gel.”

Düğününde her dinden ve zümreden insan vardı. Herkes kendince matem tuttu. Sadrettin Konevi, ağlamaktan cenaze namazını kaldıramamış, görevi başkasına devretmişti.

Giderken kendisini bulmak isteyenlere de adres bırakır:

“Bizi ararsan sevinçlerde ara
Biz sevinçler diyarında haz ve saadet içinde oturuyoruz.”

Mevlâna ışığını, bütün ışıkların kaynağından, Kur'an-ı Kerim ve Resûlullah'tan alıyordu. Mevlâna'nın son nefesine kadar söylediği, yazdığı, yaşadığı İslam dininden başka bir şey değildir. Özgün ve muhteşem bir yorumdur sadece. Mevlâna adını hümanizma adına patentlemek ve İslam'dan koparmak için uğraşanlara da son perdede sözünü söyler.

“Bu canım var oldukça ben Kur’an’a tutsağım
Muhammed Mustafa'nın yolundaki toprağım
Benden başkaca sözler nakledenler olursa
Hem onu söyleyenden hem o sözden uzağım.”

Hayatı aşkla yaşamak. Aşkı hayatın kılcallarına kadar taşımak ve içine kurulduğumuz ve bizimle de kendisinin kurulduğu hayatı bir aşk şehri hâline getirmek gerekiyor. Menfaat, kazanma ve başarıdan başka hiçbir mukaddes değeri öncelemeden kapitalist düzeni herkes kanıksadı ve artık kimse böyle bir düzenin dışında, başka ve yüzü daha sıcak bir hayat tarzı tasavvur edemiyor. Oysaki aşkı, sevgiyi, kalbi hayatın kubbesine yerleştirmek zorundayız.

Kadim insanlık değerleri olmadan insanın hayatta yalın ve yalnız kaldığını kabulleniyorsak; kalp medeniyetinin kurucularını ve o medeniyeti besleyenleri hayatımıza yeniden çağırmanız gerekiyor.

Okullarımızda Yunus Emre'yi, Mevlânâ'yı, Niyazi Mısrî'yi ilh. yeni nesillere öğretmeliyiz. Çağımızda zamanın dili ve ruhuyla kadim değerleri anlatanların pınarına koşmalı ve giderken yanımıza birkaç dost almalıyız. Bir kere daha kendimize ait toplumu ve hayatı zamanın yamaçlarına getirip kurmalıyız.

Hasret kaldığımız anlayış, Hz. Mevlânâ'nın pınarından gürül gürül akıp durmaktadır: “Altın ne için, can ne için... İnci mercan da nedir? Bir sevgiye harcanmadıktan, bir sevgiye feda edilmedikten sonra!”

Sokak ortasında kalbiyle kavga etmek

“Seni dağladılar değil mi kalbim
Her yanın içi su dolu kabarcık
Bulunmaz bu hâlden anlar bir ilim
Akıl yırtık çuval skk dağarcık”
Necip Fazıl Kısakürek

Ey gözlerim, gözlerinin karanlığını seyrettin mi bir yok-
sulun?

Bir ieki camekânına dayayıp bağını, al bir gle bakı-
đındaki hüznü gördün mü?

Ağzından çıkan buğu soğuk camları tutarken hayalleri-
nin hiç olduğunu, bakığlarının aynadaki suretine değince y-
reğinin parçalandığını gördün mü?

Sen ey gözlerim,

Gözlerini gördün mü gözleri vitrinlerde kalan çocukla-
rın?

Bir kimsesizin kalbine girebilir misin ey gönlüm?

Kalbine girerek orada kaç gün, kaç saat misafir olabilir-
sin?

Çaresizlik nedir, çaresizlikten kaç kere kudurdu yüreğin,
kaç kere mağlup oldun?

Kaç kere gzyağı biriktiren gndzlerin kapaklarını gece-
leri aarak içindeki barajları bıraktın?

Hiç geceleri yıldızlara bakarak yokluğa karığmak duygu-
su uyandı mı içinde?

Bir gün olsun gözyaşların yastıkları emzirdi mi?

Üç-beş kuruş kazanmak için amcalara mendil satmak isteyen çocuğunun öksürükleri körpe boğazını kanatırken hiç annesi oldun mu?

Bir yoksulun تنها kalbinden, kaldırımlarda yürüyen iskarpinli, çizgili takım elbiseli, cebi para dolu, işine yetişmek için hızlı adımlarla yürüyen, eli çantalı, özgüveni yüksek adama baktın mı?

Yüreği yaralı bir kimsesizin bayramı nasıl geçer söylesene?

Herkese aynı sevinci getirir mi?

Bayram kimlere gelir?

Pek çoklarına neşe, kavuşma ve mutluluk bahşeden bayramlar, neden kimsesiz çocuklara, sahipsiz yaşlılara, yoksul babalara daha fazla yalnızlık, hüznün ve gözyaşı getirir?

Sen ey kalbim,

Kendine bile yâr olmayan kalpler adına söyle n'olur!

Kaç kere kırık bir kalbi onarmaya niyet ettin?

Hasara uğrayan hangi can, geçici bile olsa baharlar yaşadığı ellerinde?

Yumuşayan kalplerde ışıltılı gözyaşına dönüşürken merhamet, kendi göğsünde taşıdığın kalbinin merhametle, mutlulukla dolduğunu hissettin mi hiç?

Yüce Peygamberimize (s.a.s.) birisi gelip de: "Kalbim çok sert Ey Allah'ın Peygamberi, ağlamak istiyorum ama ağlayamıyorum, bana bir çare!" dediğinde; O, Merhametin Kalbi (s.a.s.) şöyle demişti: "En son ne zaman bir yetimin başını okşadın?"

O sahabe doğruca koşup gitmişti. Medine'de bir yetimin başını okşamış, kırık gönlünü almıştı. Yetimlerin, öksüzlerin, kimsesizlerin, kırık kalp taşıyanların halinden anlayan Efendiler Efendisi'nin (s.a.s.) huzuruna gözyaşları billûr gibi akarak gelmişti sahabe.

Hayat dediğimiz şeyin “uzun ince bir yol” olduğuna inanıyoruz. Ve hayat dünya hayatından da mürekkep değildir. Dünyadaki hayatımızdan önce de vardı, dünya hayatından sonra da devam edecektir. Burada bize verilenlere şükredip verilmeyenler için isyan etmeyerek sabredebilirse bizleri hangi sürprizlerin beklediğini hayal bile edemeyiz.

Sen Ey Kalbim,

Elime kalemi alıp cevapsız sorular yazmamın anlamsızlığını kaç kere yaşayacaksın? Çokça bekleyişlerin yorgunluktan silkinemem için senle anbean çokça yaka paça mı olmam gerek?

Çevrende yığınla can evi tedirgin, ruhu yorgun, bakışları umutsuz insan var.

Suyu çekilmiş ufunetli bir kuyusun, bari içini taş duvarlarla ördüğün kendin için bir avuç merhamet, bir içim sevinç çıkar..

Ey Allah'ım,

Kalbiyle sokak ortasında kavga eden bu adamın kalbine hükmet.

Kalbi incelsin, yufkalaşsın, yumuşasın!

Yoksulluğunun farkında olma(ma)k

“Dostlarınızın çokluğu ile övünün.”

William Shakespeare

“Edebiyat konuşmaları” isimli bir konferans için yaşadığım şehre gelen meşhur bir yazarı dinlemek için etkinliğin yapıldığı yere gittim. Konferans bitince yanımda götürdüğüm bir kitabı benim için imzalayıp imzalayamayacağını sordum. Kitabın kapağının altındaki ilk yaprağa: “Kardeşim Bekir bey, inanın sizinle biraz daha zenginleştim.” yazdı ve altına imzasını attı.

Gecenin tenhalaşmaya yüz tuttuğu bir sırada, okumakta olduğum kitabın kapağını kapattım ne kadar yoksul olduğumu düşündüm. Benimle zenginleştiğini yazarak, bana iltifat eden yazarın zenginliğine karşı ben, yoksulluğun kerpiç duvarları arasında dolaşıyordum.

Hayat, insanlarla yaşanılır ve sevilir. İnsanoğlu, kendisi dışında da bir şeylere ihtiyaç duyar. Ne kadar ihanete uğrasa da yine birilerine güvenmek mecburiyetindedir. Sevgimizin ya da fedakârlığımızın karşılığını almamış olsak da bunlar bizi yücelten şeylerdir ve onlarsız tamamlanamayız.

Dostu olmayan insan ne yoksul insandır.

Ne kadar azsa dostlarımız o kadar çoğalıyor yoksulluğumuz. Ne kadar çoğalırsa dostlarımız o kadar zenginleşiyoruz. İçimizin alacakaranlığını dağıtan bir pencere oluyor her dost.

Kendileriyle zenginleştiğim, hatta onlardan aldığım il-

hamla hayat becerimi geliştirdiğim, fikirleriyle hayatıma yeni eklemeler yaptığım, zihnimi yapılandırdığım, kendimi zamana ve hayata bir kere daha kurduğum kimi insanların, hayatımda açtıkları boşlukları tasavvur ettim ve yalnızlık büsbütün sardı ruhumu.

T. Y. yoktu, Z. T. uzaklardaydı, M. D. ile vakitsiz buluşmalarımızdan geriye kıyısından köşesinden çürümeye yüz tutan hatıralarımız kalmıştı. M. O.'nun aramaları seyrekleşmişti. Duvar ustası M. E.'yi de özlüyordum. M. E. elindeki külünkle taşların çıkıntılarını, sivri, uyumsuz yanlarını yontarken; tavırla da karşısındakilerin ruhunu şekillendiren bir dosttu. Kişisel zaaf adına hiçbir pürüzü yoktu. Hayata karşı duruşuyla, dosdoğru kalbiyle, dostlarını mest eden insanların sayısı ne kadar azaldı.

Biliyorum ki dostlar, kendilerine bizleri de katarak yükseltir, kıymetlendirirler.

Ne çok isterdim, Kербela'da, Bağdat'ta yahut Hille'de, Fırat Nehri çağlayıp giderken Fuzulî ıstırap kadehlerini bir bir kırarken, üstad, elinde divit ve okkasıyla âherli kâğıtların yüreklerini dağlarken, ona hizmet eden şakirdi olsaydım...

Çam Dağı'nda, Bediüzzaman Hazretleri, zikir ve dua ile lahuti bir mekânın kapısını aralamışken, cümle varlık zikre durmuşken, o lerzeye dâhil olan bir kemter olsaydım, sarılsaydım. Erek Dağı'na doğru yürürken, önde üstad ve bir adım gerisinden kendisini takip eden, ders verdiği, bir talihli talip olabilmeyi... Medrese-i Yusufiye'de, yazdığı 'zamanötesi' mektupları, bir el başka bir ele devrederken o halkada bir el olmayı...

Ne mümkün, ah ne mümkün!

Yoksulluk bu işte. Eskiler, "Yoksulluk adam yoksulluğudur." demişler ya... Zamanında bulunmam gereken yerlerde, beraber olmam gereken kişilerle neden birlikte olamadım ve neden onların fikirleriyle zenginleşmedim. Bu zıyan, telafisi

mümkün olmayan bir yoksulluk değil midir?

Neyse ki dostlarımız dünyamızdan ayrılırken, bizleri, kendilerinden büsbütün mahrum etmediler. Hayatı, aşkı, inancı damla damla süzdükleri yadigâr yapraklar bıraktılar. Dostlar gibi kitaplar da insanı zenginleştirir, yazarın kavgalarını, kaygılarını, korkularını, seveda ve acılarını taşıyarak; yazarla okur arasında bir yakınlık, akrabalık ilişkisi kurarlar.

Bu ilişkiler sayesinde ki belki pek yakınımızda bulunan kişilerden hatta anne ve babalarımızdan, kardeşlerimizden bile daha çok tanır ve kalbimizi açarız onlara. Çünkü kalplerini, sırlarını açmıştır onlar bize.

Çehov'un kitaplarını okuyarak onunla tanışan bir Rus yazarın satırları, bize, yazar ve okur arasında gelişen dostluğun, birbirini anlamanın ne denli bir tutkuya dönüşebileceğinin ipuçlarını verir. Katerina Mansfield, çokça Çehov okumalarının bir sonucu olarak, ihtimal, yüreğine alev damlaları gibi düşen cümlelerin, yazarının ölümüyle bir iç geçirme neticesinde şöyle sesleniyordu: "Ah Çehov, neden öldünüz? Sizinle akşamları karşılıklı oturup hayattan söyleşebilirdik..."

Hadi, biz de Katerina Mansfield gibi kendimize teselliler devşirdiğimiz yazarlarımıza seslenelim. Neredensiniz Fuzulî, Bâki, Nedim... Mevlâna neredesin, Yunus, Refik Halid, Peyami Safa, Cemil Meriç... Kafka, Hugo, Goethe, neredensiniz söyleyin. Her günbatımında biriniz şehre gelirse, caddelerden kalabalıkların içinden geçerek evimizin kapısına kadar gelse ve 'ben geldim' dese. Eskiyen cümlelerimiz tazelense cümlelerinizle ne olur?

Neyse ki kitaplarınıza reçine ettiğiniz ruhunuza hâlâ ulaşabiliyor hâlâ gece yarılarında, sesin sedanın çekildiği saatlerde, pek çok kimsenin uykuda yokluğa karıştığı demlerde, sizlerle göz göze geliyor, cümlelerinizle buluşuyoruz. Size ne kadar minnettarız bir bilseniz.

Bizi yoksulluğa atmayın ne olursunuz!

Eksik olmasın nefesiniz, nefesinizle ısınan yüreğimizden...

İyi ki yoksulluğumun farkındayım ve iyi ki yoksulluğumu kanatıyorum... Yoksa kim beni zenginleştirebilirdi.

Rabbim beni yoksulluğunun farkında bir kul olarak yarattığın için şükürler olsun sana...